

Євробюлетень

Березень, 2004

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні

Європа шукає
відповіді
на загрозу
тероризму

Мадрид, 11 березня 2004 року

Європа шокована нападами терористів

Вибухи в іспанській столиці пролунали як грім серед ясного неба. За три дні до парламентських виборів зранку 11 березня у повітря злетіли чотири потяги, які везли тисячі людей із передмість Мадрида на роботу. Два потяги були на залізничному вокзалі Аточа, ще два підїзжали до станцій Санта Еугенія та Ель Посо Дель Тіо Раймундо. Загалом поліція нарахувала 13 вибухів, які сталися з інтервалом у декілька хвилин. Вибухівка була закладена у сумки, які здали у багажні відділення. Згодом іспанські правоохоронці знайшли та ліквідували ще три бомби. Внаслідок вибухів загинуло майже 200 людей, серед яких були й двоє громадян України. В іспанській столиці оголосили триденний траур та припинили передвиборчу агітацію.

Закінчення на стор. 2.

Євробюлетень

Інформаційне видання
Представництва
Європейської Комісії
в Україні

Київ 01024
вул. Кругло-
університетська, 10
www.delukr.cec.eu.int

Керівник проекту
Вікторія Давидова
E-mail:
victoria.davydova@cec.eu.int

Зміст бюлетеня
не обов'язково відбиває
офіційні погляди
Європейської Комісії

© Європейська Комісія,
2004

Видає та розповсюджує
Лабораторія
законодавчих ініціатив
Київ 04070
вул. Волоська, 8/5,
к. 133-134,
т./ф.: (044) 238-24-69
www.parlament.org.ua
E-mail:
info@laboratory.kiev.ua

Головний редактор
Олекса Підлущкий

Редактор
Руслан Дейниченко

Оригінал-макет
Роман Марковець

Верстка
Тетяна Матвієнко

Наклад 15 000 прим.

Інтернет-версія
www.delukr.cec.eu.int
www.parlament.org.ua

This publication is pro-
duced with the financial
support from the
Delegation of the
European Commission to
Ukraine, Belarus and
Moldova.

«Євробюлетень»
видається за фінансової
підтримки
Представництва
Європейської Комісії в
Україні, Білорусі та
Молдові.

Використана інформація:
www.eugora.eu.int,
«Інтерфакс-Україна»,
УНІАН

Оригінал макет
Видавництво «Міленіум»
Свідоцтво ДК № 535
від 19.07.2001 р.

Європа шукає відповіді на загрозу
тероризму 2

Європейці допоможуть реформувати
українську медицину 4

У волинських школах створені
європейські клуби 4

Українські компанії просувають
свої космічні технології в країни
Європейського Союзу 8

Норбер Жустен:
Я вражений успіхами України 10

Європейська Комісія вимагає суворішого
моніторингу промислового рибальства
в територіальних водах ЄС 12

Євро: Єдина Європа на твоїй долоні 16

Франція і весна — поняття тотожні 19

ЄС стає ближчим до України —
девіз Дня Європи-2004 20

стор. 2

стор. 10

стор. 14

стор. 16

Шановні читачі!

Ви тримаєте в руках безрезневий номер «Євробюлетня». Ця весна багата на події в житті Європи. Деякі з них будуть доленосними і стануть нелегким випробуванням для європейських інститутів і громадян країн-членів. Найкривавіші в історії континенту теракти 11 березня в Мадриді очевидно змусять багатьох в Європі подивитися на це явище по-іншому. Лідери країн континенту вже почали створювати систему безпеки, яка б відповідала новим вимогам часу. В квітні у Києві стартує фестиваль «Французька весна», а в Чернігові стартує тур «Європейська весна». У травні до Європейського Союзу приєднаються десять країн і східний кордон ЄС стане західним кордоном України. Європейці знову обговорюватимуть проект конституції об'єднаної Європи. У другій половині травня в найбільших містах України відбудуться «Дні Європи», які пройдуть під гаслом «ЄС стає ближчим до України». Ми слідкуватимемо за цими та іншими важливими подіями і розповідатимемо про них на сторінках нашого видання.

«Євробюлетень»

Європа шукає відповіді на загрозу тероризму

Вибухи в іспанській столиці пролунали як грім серед ясного неба. За три дні до парламентських виборів зранку 11 березня у повітря злетіли чотири потяги, які везли тисячі людей із передмість Мадрида на роботу. Два потяги були на залізничному вокзалі Аточа, ще два під'їзжали до станцій Санта Еугенія та Ель Посо Дель Тіо Раймундо. Загалом поліція нарахувала 13 вибухів, які сталися з інтервалом у декілька хвилин. Вибухівка була закладена у сумки, які здали у багажні відділення. Згодом іспанські правоохоронці знайшли та ліквідували ще три бомби. Внаслідок вибухів загинуло майже 200 людей, серед яких були й двоє громадян України. В іспанській столиці оголосили триденний траур та припинили передвиборчу агітацію.

Версія про нещасний випадок не розглядалася. Насправді ніхто не мав сумнівів, що за вибухами стоять терористи. Іспанський уряд поквапився звинуватити у найкривавіших в історії країни терактах бойовиків баскського сепаратистського руху ЕТА, однак ті відразу ж заперечили свою причетність до вибухів у Мадриді. Відповідальність за теракти взяла на себе мережа Аль-Каїда. Лист із такою заявою надійшов у редакцію лондонської арабської газети «Al-Quds al-Arabi». У ньому теракти назвали «ударами по хрестоносцях» у помсту за допомогу Іспанії Сполученим Штатам в Іраку. У посланні стверджується, що вибухи у Мадриді підготувала та ж група, що організувала теракти в США 11 вересня 2001 року.

Європа була шокована терактами в Іспанії. Континентом прокотилася хвиля багатотисячних демонстрацій протесту проти тероризму в знак солідарності з іспанцями. Вже

Президент Європейської Комісії Романо Проді та інші європейські керівники вийшли на вулиці Брюсселя разом із тисячами простих громадян для участі у хвилині мовчання.

через декілька годин після вибухів були приспущені прапори ЄС та Іспанії перед європейськими організаціями в Брюсселі та Страсбурзі.

За декілька днів до терактів Європейський Парламент підготував доповідь, у якій пропонувався оголосити 11 вересня «Європейським днем жертв тероризму». Але вже через лічені години після вибухів у Мадриді, після усної поправки депутата Європарламенту іспанця Ернандеса Моллара, 11 березня оголосили днем пам'яті найстрашнішого у Європі теракту.

Мадридські теракти не залишаться непомітними для європейської економіки, запевняють деякі експерти. Вони кажуть, що терористичні атаки підірвуть упевненість та стабільність на ринках. Однак більшість фахівців все ж прогнозують, що паніки та

різкого падіння європейських цінних паперів не буде. Втім, кожен новий напад викликати-ме занепокоєність інвесторів та може спровокувати тяжкі для економіки наслідки. В першу чергу можуть постраждати авіакомпанії та великі туристичні агентства, як це трапилося після терактів у Сполучених Штатах. На думку Міністра економіки Німеччини Вольфганга Клементя, не зважаючи на події в Іспанії, зростання ВВП в об'єднаній Європі в нинішньому році залишиться на прогнозованому рівні — 1,5-2%.

Відлуння мадрридських терактів пролунало і в Україні. Адже вона, як і Іспанія, послала свої військові стабілізаційні сили в Ірак, а відтак стала ймовірною мішенню атак терористів. «Україна жодного разу не відчула на собі терористичні напади. Разом з тим, як і будь-яка інша країна, ми не вважаємо себе в повній безпеці від терористичних нападів, навіть за умови стабільного розвитку нашої держави і посилення її могутності, у тому числі військової та оборонної», — зазначив глава МЗС України Костянтин Грищенко.

Тим часом розвідки країн ЄС попереджають, що «Аль-Каїда» запланувала нові теракти в країнах Заходу. Від своїх прихильників організація вимагає «перетворити країни невірних у воєнні зони, не зважаючи на кордони». З європейських країн у першу чергу можуть постраждати Італія, Велика Британія та Іспанія.

Саміт ЄС, який було заплановано на 25-26 березня, мав бути присвячений питанням економіки. Глави країн-членів ЄС збиралися обговорити втілення Лісабонської стратегії,

ЦИТАТА

«Прийшов час об'єднатися проти тероризму, нового фашизму XXI століття. Сьогодні ми стаємо свідками жакливого наступу на європейську демократію. Весь континент повинен допомогти іспанському народу протистояти злу тероризму. Той, хто знаходить способи виправдати тероризм, хто говорить про розуміння глибоких причин, які знаходяться в основі терору, має навчитися думати інакше. Кров невинних людей не дасть ніякого прогресу. Сьогодні ми всі — іспанці».

Деніс МАКШЕЙН,

*Міністр з європейських питань Великої Британії
(з листа до газети «Guardian»)*

мета якої — зробити ринок Європейського Союзу найконкурентнішим у світі. Однак після мадридських терактів ні в кого не викликало сумніву, що порядок денний зустрічі у Брюсселі буде змінено. Міністри внутрішніх справ та юстиції країн-членів Європейського Союзу підготували главам держав та урядів ряд конкретних пропозицій. Зокрема, запровадити посаду координатора антитерористичної боротьби, який працюватиме під керівництвом Верховного представника ЄС з питань безпеки та зовнішньої політики Хав'єра Солани. Голландський політик Жіс де Врі приступив до виконання своїх обов'язків відразу після призначення на цю посаду.

Європейська Комісія оприлюднила свої пропозиції до лідерів ЄС. За її поданням було урочисто проголошено Декларацію солідарності. «Одна з країн-членів Союзу є жертвою жакливого терористичного акту. Обов'язком Союзу, його інституцій та всіх країн-членів є діяти швидко і в дусі солідарності, щоб забезпечити всю можливу підтримку та допомогу Іспанії і в розслідуванні цього акту, і в притягненні виконавців до відповідальності, і в попередженні майбутніх терористичних загроз Іспанії та на інших територіях ЄС», — йдеться в документі. Проблему солідарності підняла головуюча в Союзі Ірландія. Дублін

пропонує вже тепер дотримуватися тих положень проекту Конституції ЄС, де йдеться про спільну боротьбу з тероризмом.

Серед заходів, які схвалили представники нинішніх та майбутніх 25 членів ЄС: запровадження єдиного ордеру на арешт, уніфікація покарань за пов'язані із тероризмом злочини, блокування рахунків, які належать злочинним групам. Прийнято рішення про збереження протягом певного часу всієї інформації телекомунікаційних компаній, із за-

ності про посилення охорони європейських портів.

Лунали пропозиції створити європейський аналог американського Центрального розвідувального управління, однак деякі країни виявилися поки що неготовими ділитися своєю розвідувальною інформацією із іншими членами Союзу. Не має також спільної думки серед членів ЄС щодо взаємодії із зростаючою європейською мусульманською діаспорою та відповідей на інші важливі питання.

Фото: ЄС

Жіс де Врі (Gijs de Vries) (на фото зліва) слідкуватиме за тим, як члени ЄС виконують спільні рішення щодо боротьби із тероризмом. Він працюватиме під керівництвом відповідального за міжнародну політику та питання безпеки Верховного Представника Хав'єра Солани (Javier Solana). Останній має представити наступному саміту ЄС пропозиції із координації розвідувальних служб країн-членів Європейського Союзу.

писами телефонних розмов власників мобільних телефонів включно. У разі необхідності розвідувальні підрозділи могли б відслідковувати переговори підозрюваних. Досягнуто домовле-

Саме тому п'ятірка найбільших країн-членів Європейського Союзу вирішила перебрати на себе роль лідера в галузі боротьби із тероризмом. Про це керівники міністерств внутрішніх справ

Франції, Німеччини, Великої Британії, Італії та Іспанії домовилися на таємній зустрічі після завершення екстреної конференції в Брюсселі глав МВС всіх країн членів ЄС. «П'ятірка» на переговорах, які відбулися в резиденції британського посла в ЄС, відмовилася чекати створення єдиних для всього Європейського Союзу норм і прийняла рішення прискорити створення нового механізму обміну інформацією. Домовитися п'ятьом країнам буде значно легше, ніж 15-ти, а згодом і 25-ти.

Багато експертів почали говорити про те, що у нинішній формі ЄС не спроможний швидко реагувати на виклик терористів. І відповідальність за прийняття ключових рішень мають брати на себе лідери континенту. В країнах «п'ятірки» на рік раніше, ніж було заплановано, введуть біометричні параметри в паспортах громадян ЄС та у візах для іноземців. Це має статися до кінця 2005 року. Більш тісним співробітництвом «п'ятірки» буде і в рамках діяльності Інтерполу. Антитерористичні служби Франції, Німеччини, Великої Британії, Італії та Іспанії створять банк даних, доступ до якого інших країн буде обмеженим. Схожі процеси відбуваються і в розвідках цих країн.

Хав'єр Солана ще перед самітом заявляв, що більшої уваги Європейського Союзу потребують фактори, які сприяють поширенню тероризму. Зокрема, конфлікти між Ізраїлем та Палестиною, а також зіткнення інтересів Індії і Пакистану в штаті Кашмір. Політики передбачають, що іспанські події вплинуть на процес ухвалення першої Конституції Європейського Союзу і сподіваються, що домовленості щодо ухвалення цього документу вдасться досягти вже в середині червня.

Тимофій МЕДУНИЦЯ

Фото: ЄС

«Як президент Ради ЄС я спробую домогтися від глав держав та урядів згоди щодо політичного зобов'язання виконувати те, що містить параграф «Солідарність» в проекті Конституції ЄС. Це зміцнить зусилля Союзу, спрямовані на боротьбу з тероризмом. Це гарантуватиме, що країни-члени прийдуть на допомогу одна одній у відповідь на нові загрози, що їх несе

тероризм, і які спрямовані проти цивільного населення й демократичних інституцій у Європейському Союзі».

Берті АХЕРН,

прем'єр-міністр головної в ЄС Ірландії

Європейці допоможуть реформувати українську медицину

EUROPEAID запускає пілотні проекти у сфері охорони здоров'я

У Житомирській і Харківській областях буде впроваджений пілотний проект ЄС «Фінансування та управління у сфері охорони здоров'я в Україні». Ці регіони визнані переможцями серед п'яти областей (Харківська, Кіровоградська, Львівська, Сумська, Житомирська), обраних експертами Європейського Союзу для реалізації зазначеного проекту.

Презентація проекту ЄС «Фінансування та управління у сфері охорони здоров'я» відбулася 29 січня 2004 року. Тривалість проекту — 2,5 роки, бюджет — 4 мільйони євро. Загальна мета проекту — сприяння розвитку ефективного і дієвого фінансування та управління у сфері охорони здоров'я в Україні.

Проект переслідує чотири конкретні цілі:

- модифікація структури Міністерства охорони здоров'я з метою забезпечен-

ня умов для введення соціального медичного страхування;

- розробка двох регіональних пілотних проектів з метою набіркі ефективної і діючої національної «передової практики» з розробки і виконання всіх необхідних компонентів для впровадження медичного страхування в Україні;
- розробка і впровадження комплексних, життєздатних процесів підготовки фахівців у сфері управління і фінансування системи охорони здоров'я для адміністративних кадрів різних рівнів, керівників установ охорони здоров'я й експертів;
- проведення кампаній з підвищення рівня поінформованості громадськості й оцінки їхнього впливу.

Фото: ЄС

У процедурі відбору пілотних регіонів взяли участь представники ЄС, ВОЗ, народні депутати України, представники Адміністрації Президента, науковці.

Робота в пілотних проектах в обраних областях буде спрямована на розвиток і перевірку

ключових компонентів системи медичного страхування, особливо щодо процесу укладання контракту між тими, хто надає медичні послуги, та їхніми покупцями, а також на розробку пакета гарантованих медичних послуг.

Віктор ТАРАН

У волинських школах створені європейські клуби

У безрезні у декількох волинських школах відкрилися шкільні європейські клуби (ШЄК), які організуються центром громадських організацій Волині «Наша справа» за підтримки польського фонду «Новий Став» у рамках програми «Будуємо Європу разом».

У їх презентації взяли участь міський голова м. Луцьк Антон Кривицький, віце-консул Генерального консульства Польщі в Луцьку Анджей Парадовський, глава центру «Наша справа» Владислав Стемковський.

«ШЄКи створюються для інформування про інтеграційні процеси в Європі, принципи функціонування Європейського Союзу і Ради Європи, підвищення інтелектуального рівня учнів, відкриваючи для них нове «європейське» бачення світу», — відзначив на презентації В. Стемковський.

Ідея створення ШЄКів виникла наприкінці 1980-х років у Португалії. Через кілька років перші такі клуби виникли в польських школах, зараз їх у Польщі більше 200.

У Луцьку шкільні європейські клуби створені в місцевих гімназіях і чотирьох загальноосвітніх школах міста, де підтримуються міжнародні освітні контакти. У найближчому майбутньому учасниками клубів стануть школярі Володимира-Волинського, Ківерців, Горохова, Ковеля.

На презентації також було оголошено про старт «Європейської олімпіади» — конкурсу учнівських робіт на європейську тематику з-поміж середніх навчальних закладів Волинської області. Переможці олімпіади

нагороджуватимуться 10 травня в номінаціях «Краща школа», «Кращий шкільний європейський клуб», «Краща учнівська робота».

Як відзначалося на презентації, наступним кроком виконання програми «Будуємо Європу разом» стане створення Центру європейської інформації.

Інформація
центру «Наша справа».
(м. Луцьк)

«Європейська весна» подорожує Україною

Організована Представництвом Європейської Комісії в Україні, Молдові та Білорусі й громадською організацією «Європейський рух в Україні» акція «Європейська весна» розпочалася 5 квітня відвіданням Чернігова. Яскраво прикрашений європейською символікою автобус понад місяць подорожуватиме країною, а його пасажери — представники посольств країн-членів ЄС, співробітники Європейської Комісії, активісти «Європейського руху в Україні» — проведуть зустрічі з громадськістю, влаштуватимуть різноманітні культурно-масові заходи, вікторини, ігри, конкурси тощо.

«Організуючи цей інформаційний тур, ми насамперед хочемо розповісти людям про Європейський Союз, про його цінності та історію, — зазначив на присвяченій початку акції прес-конференції керівник відділу політики, преси та інформації Представ-

ництва Європейської Комісії Стеффен Сквандманд. — Все це набуває особливого значення у переддень розширення ЄС, після якого Україна стане його безпосереднім сусідом».

«Весняний» автобус відвідає всі обласні центри, проводячи там інформаційні дні. Наступним після Чернігова містом 7 квітня стане Полтава, куди завітає особисто глава Представництва Європейської Комісії Норбер Жустен. Завершиться акція 7 травня.

Новий Старий Світ: життя, що стає ближче

Представництво Європейської Комісії в Україні проводить телевізійну інформаційну кампанію, що складається з двох телевізійних проєктів — телевізійного журналу «WWW. Європа. Life» та серії документальних фільмів «Новий Старий Світ». Серія документальних фільмів почала транслюватися на загальнонаціональному телеканалі «СТБ» (перший ефір — 14 березня) з наступною ретрансляцією через регіональну телемережу «Уніка ТБ» та кабельні канали Києва «КТМ», «ІVK».

Проєкт «Новий Старий Світ» (12 фільмів) — життєпис Європи за останні 50 років. Герої фільмів розповідають про події, що сталися в їхньому особистому житті, житті їхніх країн і усього їхнього континенту. Їм — від 20 до 80 років, вони говорять різними мовами, мають різний життєвий досвід і по-різному бачать майбутнє Європи. Вони говорять про дати та події, що вважають найважливішими для себе особисто.

Український глядач отримує унікальну можливість почути їх усіх і зрозуміти, чому континент, колись розділений війнами та стереотипами, прийшов до об'єднання.

Журналісти проєкту здійснили подорож до 12 країн Європи. Вони говорили з культу-

вим французьким письменником Фредеріком Бегбедером і легендою світового кіно Міклошем Янчо. Вони зустрічалися з єдиним британським лордом російського походження Робертом Свідельські, найвизначнішим літописцем Європи Норманом Дейвісом і скандальним французьким політиком Жаном Марі Ле Пенем. Журналісти потрапили до серця компанії «NOKIA», найпрестижніших коледжів Оксфорда, диспетчерської зали Амстердамського аеропорту та таємних покоїв Ватикану. Вони розповідають, як будували єдиний трансконтинентальний експрес Європи, як створювали світове телевізійне реаліті-шоу «Великий брат», як малювали валюту євро й українську гривню...

Документально-публіцистичний цикл «Новий Старий Світ». Щонеділі. Протягом 12 тижнів. На каналі СТБ.

За додатковою інформацією звертатися до координатора програм преси та інформації Представництва ЄК Вікторії Давидової.

тел. 462 0010;

e-mail: victoria.davydova@cec.eu.int

Трьома реченнями

У КВІТНІ має бути підписано Протокол про поширення на нових членів Європейського Союзу Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС. «Підписаний протокол використовуватиметься тимчасово з 1 травня до схвалення його Європейським парламентом і Верховною Радою», — йдеться у повідомленні Європейської Комісії. «Україна стане безпосереднім сусідом ЄС після розширення, і ЄС зобов'язується й надалі підтримувати тісні зв'язки з Україною, не лише у рамках його політики добросусідства. ЄС і Україна продовжать пошук практичних рішень щодо короткотермінових питань, які постають через приєднання до ЄС нових десяти членів», — наголошено у прес-релізі.

30 БЕРЕЗНЯ Президенти України та Польщі Леонід Кучма та Олександр Квашневський оголосили наступний 2005-ий Рок Польщі в Україні. Він пройде під гаслом «Україна і Польща — разом в Європі», — говориться у спільній міждержавній програмі заходу, підписаній 14 березня у Варшаві співголовами оргкомітету — віцепрем'єром уряду України Дмитром Табачником та Міністром культури та національної спадщини Республіки Польща Вальдемаром Домбровським. За словами українського урядовця, проведення Року Польщі в Україні матиме виключно важливе значення як для українсько-польських відносин, так і для реалізації євроінтеграційного курсу України.

РОЗПОЧАВ роботу проєкт Європейського Союзу «Створення механізму сертифікації та контролю стандартів сільськогосподарської продукції відповідно до вимог СOT-СФС». Партнером проєкту виступають Міністерство аграрної політики України, відповідальні за управління, нагляд і контроль за виконанням зобов'язань України в рамках Угоди СOT-СФС органи державної влади, інші установи та громадські організації, виробники сільськогосподарської продукції, споживачі. Загальний бюджет проєкту, який фінансується Європейським Союзом в рамках Програми технічної допомоги і розрахований на 22 місяці, складає 1,4 млн Євро.

Підготував Віктор ТАРАН

Розширення Європейського Союзу не зашкодить стосункам України з ЄС

Україна і Європейський Союз парафували 30 березня у Брюсселі протокол до Угоди про партнерство і співробітництво між Європейськими Співтовариствами про приєднання десяти нових країн ЄС до цієї угоди. З української сторони протокол парафував представник України при ЄС Роман Шпек, з боку Європейського Союзу — заступник гендиректора генерального директорату «Зовнішні стосунки» Європейської Комісії Майкл Лі. Для набрання чинності цей протокол після підписання

повинен бути ратифікований Верховною Радою України. Готовність України підписати протокол свідчить про прагнення сприяти повноцінному забезпеченню юридичних умов приєднання 10-ти нових країн до Європейського Союзу, яке повинно статися 1 травня цього року. У свою чергу українська сторона сподівається, що нові члени ЄС сумлінно виконуватимуть свої зобов'язання, взяті відповідно до двосторонніх угод і домовленостей з Україною.

Представництво України в ЄС сподівається, що до моменту вступу протоколу в силу з боку ЄС і Європейської Комісії буде вжито заходів для розв'язання ключових проблем, пов'язаних з негативними для України наслідками розширення ЄС у короткостроковий період. Зокрема, українська сторона очікує розв'язання проблем, пов'язаних з антидемпінговими обмеженнями на імпорт з України окремих товарів у десять нових країн-членів ЄС, збереження тра-

диційних обсягів квот на постачання сталеливарної продукції в ці країни, а також не дискримінаційного і не упередженого підходу до визначення обсягів постачання української трубною продукції до цієї групи країн.

Україна також сподівається, відзначає Представництво, що ЄС вже найближчим часом ухвалить рішення про надання їй статусу країни з ринковою економікою в рамках антидемпінгового законодавства ЄС.

Європа сприятиме вдосконаленню української системи юстиції

Європейська Комісія і Рада Європи підтвердили готовність надати Україні допомогу в реформуванні української системи юстиції шляхом застосування європейських стандартів.

Зокрема, у рамках П'ятої спільної програми Європейської Комісії і РЄ зі зміцнення демократичної стабільності в Україні, проект якої був затверджений у середині березня, пропонується програма заходів для зміцнення в Україні верховенства права. Як повідомив заступник міністра юстиції Василь Мармазов, серед заходів, що містяться в проекті П'ятої спільної програми, передбачена допомога з боку Європейської Комісії і Ради Європи ук-

раїнському Мінюсту для проведення експертизи національного законодавства у сфері права. В першу чергу експерти проаналізують закони «Про судоустрій України» і «Про статус суддів». У липні цього року європейські та українські експерти зустрінуться, щоб обговорити проект Кримінально-процесуального кодексу. Ведуться переговори про можливу експертизу закону «Про адвокатуру».

Європейська Комісія і Рада Європи підтвердили зацікавленість у подовженні в Україні роботи постійно діючих структур, які працюють над вдосконаленням системи навчання суддів. Досвід, накопичений Україною при підготовці суддів за європейськими

стандартами, буде застосований у рамках П'ятої спільної програми для стажування і навчання Державної виконавчої служби Мінюсту України. У червні також планується зустріч європейських та українських експертів з питань розвитку в Україні державної виконавчої служби. Програма допомоги серед іншого передбачає спільні з МВС і Генпрокуратурою заходи щодо реорганізації в Україні системи правоохоронних органів за європейськими стандартами. Очікується, що проект П'ятої спільної програми Європейської Комісії і Ради Європи щодо зміцнення демократичної стабільності в Україні затвердять найближчим часом у Страсбурзі.

ЦИТАТА

«Кордони України значно менш прозорі для міжнародного криміналу, навіть порівняно з іншими країнами — майбутніми учасницями ЄС. Тому питання візової політики ЄС стосовно України мають розглядатися з відповідною увагою, без вибіркового відношення і демонстрації диференційованого підходу на противагу навіть нашим сусідам»

Костянтин ГРИЩЕНКО,

*Міністр закордонних справ України
(з виступу перед представниками дикорпусу країн НАТО і ЄС,
акредитованими в Україні)*

Фото: УНІАН

ЄС може підтримати радіо «Континент»

Європейський Союз хоче знати справжні причини закриття радіо «Континент» в Україні і має намір надати підтримку цій радіостанції. Про це заявила прес-секретар Верховного представника ЄС із зовнішньої політики і політики безпеки Крістіна Галляк. Вона підкреслила, що припинення віщання радіостанції є неприпустимим.

Європейський Союз має намір опублікувати заяву в зв'язку з припиненням мовлення «Континенту», на хвилях якого ретранслявалися програми української служби Бі-Бі-Сі, «Німецької Хвилі», радіо «Свобода» та «Голосу Америки». У проекті заяви говориться, що припинення виходу в ефір радіостанції є абсолютно неприпустимим у

Фото: ЄС

рік проведення президентських виборів. ЄС заявляє, що поділяє бажання Києва зміцнити відносини з Брюсселем, однак закриття «Континенту» може зруйнувати ці

наміри. Європейський Союз також нагадує, що міцні відносини з Україною залежать від того, як влада відстоює європейські цінності і стандарти.

Європейський Союз починає в Україні шість виборчих проектів

В рамках Програми технічної допомоги Україні Європейський Союз оголосив про початок шести виборчих проектів, спрямованих на підтримку неурядових організацій в їх діяльності, пов'язаних із наближенням президентських виборів. Представництво Європейської Комісії в Україні, Молдові та Білорусі повідомляє, що проекти будуть спрямовані на освіту та мобілізацію виборців та моніторинг засобів масової інформації. Загальна сума, яку Європейський Союз надасть на підтримку заходів у рамках проекту складає 472 тисячі євро.

У березні та квітні почнуть діяти такі проекти (в дужках подано назви громадських організацій):

- «Прозорість виборів і вибори президента України 2004 року в Збройних силах України» (Черкаський обласний комітет солдатських матерів);
- «Посилення свободи ЗМІ, прозорість і верховенство права під час виборів пре-

зидента України 2004 року» («Глобальна кампанія за свободу самовираження на підтримку Артикуль 19»);

- «Проект освіти і мобілізації виборців для забезпечення рівності кандидатів на виборах президента України» (благоугодийний фонд «Творчий центр «Counterpart»);
- «Освіта і мобілізація молоді на виборах президента» (Центр політичної освіти);
- «Ініціатива передвиборного навчання виборців-новачків» («Фонд прав людини»);
- «Важить кожен голос» (Донецький молодіжний дебатний центр).

На початку року в рамках програми Europeaid Європейський Союз виділив Україні 3 мільйони євро для проектів із підтримки громадянського суспільства та місцевих ініціатив.

Людмила ТОМІЛІНА

Анонс

Ігор Грицьак
ПРАВО ТА ІНСТИТУЦІЇ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Право та інституції Європейського Союзу Ігор Грицьак

А5, 260 стор., м'яка палітурка.

Ціна 8 грн.*

У навчальному посібнику викладено суть основних складників концепції Європейських співтовариств і Європейського Союзу, правової та інституційної систем цих міжнародних утворень. Змістова структура посібника побудована з урахуванням нинішнього функціонування найважливіших елементів згаданих систем Європейського Союзу.

Навчальний посібник буде корисним насамперед державним службовцям, які працюють у сфері відносин з Європейським Союзом, а також студентам, аспірантам, докторантам, викладачам вищих навчальних закладів, юристам-практикам.

Для замовлень — diana@kis.kiev.ua,

тел. (044) 462-5269/70

Europe in 12 lessons (Європа за 12 уроків) Паскаль Фонтейн

А5, 64 стор., м'яка палітурка.

З якою метою створено Європейський Союз? Як функціонує це утворення? Якими досягненнями можуть похвалитися мешканці об'єднаної Європи і які проблеми їм доводиться долати? Як зміниться ЄС після розширення? Чи зможе Європейський Союз успішно конкурувати з іншими економіками в еру глобалізації? Чи продовжуватиме ЄС грати ключову роль на світовій арені? Це далеко не повний перелік запитань, на які намагається дати відповідь експерт ЄС та колишній університетський викладач Паскаль Фонтейн у цьому захоплюючому буклеті. «Європа за 12 уроків» — це продовження дуже популярного видання цього ж автора «Європа в 10 пунктах».

Для замовлень — press@delukr.cec.eu.int,
тел. (044) 462-0010

Україна готова взяти участь у європейському проєкті глобальної навігації

У березні в Брюсселі під час переговорів Віце-прем'єр-міністра України Андрія Клюєва з генеральним директором гендиректорату Європейської Комісії з питань транспорту і енергетики Франсуа Ламурьо досягнуто попередньої домовленості про отримання Україною асоційованого членства в спільному підприємстві з підтримки проєкту європейської глобальної навігаційної супутникової системи Galileo (Galileo Joint Undertaking). Вже в травні делегації України та ЄС планують провести у Києві двосторонні консультації на цю тему.

На думку фахівців Національного космічного агентства, участь у проєкті Galileo дозволить забезпечити високоефективне функціонування системи міжнародних транспортних коридорів, що проходять через Україну, а також надасть доступ до високоточної навігаційної інформації якнайширшого спектру застосування, включаючи народне господарство, науку, гарантування національної безпеки.

Спільне підприємство Galileo Joint Undertaking (GJU) було сформоване ЄС і Європейським космічним агентством у 2000 році для управління програмою Galileo і вибору генерального підрядчика, здатного взяти на себе фінансування, впровадження та експлуатацію нових систем на різних етапах реалізації проєкту.

Galileo — перша спільна програма ЄС і Європейського космічного агентства. Як планується, нова супутникова система дозволить створити в Європі вже до 2008 року навігаційну супутникову систему, аналогічну американській Global Position System (GPS). У рамках програми передбачається створення і запуск на навколоразумну орбіту 38 супутників.

На першому етапі на розробку Galileo ЄС виділив 450 млн євро. Загальний розмір необхідних вкладень оцінюється в 3,6 млрд євро. Кошти будуть отримані від Європейського космічного агентства, а також з бюджету ЄС.

У жовтні 2003 року в Ялті під час саміту Україна-ЄС партнерами було ухвалено спільну заяву про співробітництво у галузі супутникової навігації в рамках проєкту створення європейської глобальної навігаційної супутникової системи EGNOS/Galileo.

Фото: ЄС

Українські компанії просувають свої космічні технології в країни Європейського Союзу

Українське конструкторське бюро «Південне» (Дніпропетровськ), відомий у світі розробник ракетно-космічної техніки, готове більш активно просувати свої космічні технології в країни ЄС.

Попри те, що з точки зору існуючої договірної бази співробітництво між Україною і Європою в космічній галузі перебуває у початковій стадії і затребуваність могутнього потенціалу партнерства — це «питання завтрашнього дня», одним з підмурівків його ефективної реалізації може розглядатися співробітництво сторін у галузі трансферу технологій у рамках ESINET (European Space Incubators Network). Так вважає глава європейського представництва провідного українського розробника космічних і ракетних технологій КБ «Південне» О. Венцковський.

Народжена як ініціатива Європейського космічного агентства (ESA) за підтримки ЄС, ESINET покликана сприяти впровадженню у загальноєвропейських масштабах космічних технологій у некосмічні галузі шляхом створення малих, в т.ч. спільних підприємств. Сьогодні українське КБ «Південне» — єдина компанія з країн Східної Європи, представлена в ESINET. Серед перспективних напрямів співробітництва в рамках ESINET експерти називають матеріалознавство, енергетику,

будівництво, вугледобувну промисловість, медицину.

Під час роботи європейських форумів європейці підтверджували свій інтерес до напрацювань КБ «Південне» в розробці супутників та їх додатків. Враховуючи конкурентоздатність українських ракетноносіїв за показником якість/ціна (про що свідчить досвід участі в проєкті Sea Launch), можна говорити про перспективи співробітництва в галузі пускових послуг. При цьому не тільки в рамках масштабних спільних проєктів ESA і ЄС — Galileo GMES, а й у численних і наукових місіях для вирішення локальних завдань на замовлення космічних агентств країн Європи і окремих європейських компаній.

Високі оцінки європейських конструкторів космічної техніки отримали презентовані в 2002 році розробки КБ «Південне» в галузі створення біметалічних композицій за допомогою енергії вибуху. До галузі могутнього потенціалу взаємодії керівники КБ також відносять проєктування і створення ракетноносіїв нових поколінь, і зокрема в межах програми FLPP (Future Launchers Preparatory Program), розробку уніфікованих супутникових платформ, підготовку і реалізацію міжпланетних місій.

Віктор ТАРАН

ДАВАЙТЕ ПОЗНАЙОМИМОСЬ, АБО ЄС У КОНКРЕТНИХ ОБЛИЧЧЯХ

Мабуть основна проблема України у реалізації власних євроінтеграційних прагнень полягає не в тому, що наша держава недостатньо економічно розвинена чи має проблеми зі свободою ЗМІ, а в тому, що психологічно для нас Брюссель — це далеко, дуже далеко, як втім і Україна для працівників абсолютної більшості європейських інституцій наче дикий степ — десь на краю цивілізації, між гоноровою Польщею та загадковою Росією.

І поки такий стан залишатиметься основним психологічним тлом наших взаємин з ЄС, у реальність євроінтеграційних планів України навряд чи щиро віритимуть навіть ті, хто їх готує. Бо абсолютна більшість українців, на превеликий жаль, сьогодні не те що не готова позмагатись за робоче місце в одній з європейських інституцій, а просто не знає, чим відрізняється Рада Європи від Європейської Ради або ПАРЕ від Європарламенту.

Так, в Україні з'являється все більше книжок, публікацій у журналах і газетах і навіть телепередач про Європейський Союз, проте не дарма кажуть: «Краще раз побачити, аніж сто разів почути». І дійсно, на моє глибоке переконання, нам сьогодні бракує особистих контактів з європейськими інституціями: чим більше молодих, добре освічених, вільно володіючих європейськими мовами українців відвідуватиме Брюссель та Страсбург, тим ближчими ставатимемо ми до Об'єднаної Європи. Бо ніщо так ефективно не агітує за Україну в Європейському Союзі, як українці, що вже живуть, думають, поведуться та виглядають по-європейському.

Усі ці думки навіяла мені спеціальна програма відвідування європейських інституцій для молодих проєвропейськи налаштованих лідерів країн, що не є на сьогодні членами ЄС — European Union Visitors Program (EUVP), яка реалізується спільно Європейською Комісією та Європейським парламентом і учасником якої мені поталанило стати цього року.

Нагадаю, що основною проблемою для української молоді (й не тільки), яка бажає ближче ознайомитись з діяльністю ЄС, є завелика за українськими мірками вартість такої подорожі, а також потреба у європейському операторі, який би узяв на себе клопіт підготувати графік відвідувань

Фото: ЄС

численних установ (що, як виявилось, розташовані у різних будівлях — лише Європейська Комісія займає більше десяти!) та оформити усі потрібні перепустки. Інакше, навіть потрапивши до Брюсселю чи Страсбургу, пересічний українець зможе хіба що пофотографувати модерні будівлі Європарламенту, Ради чи Комісії, а також оцінити прозорість діяльності цих інституцій: стіни більшості з них скляні, що дозволяє перехожим візуально «контролювати» діяльність євровичовників.

Отже головне, що дає EUVP — можливість живого спілкування з тими, хто готує та приймає рішення в Європейському Союзі. Спілкуючись з працівниками генеральних директоратів, секретаріату Ради, членами Європейського Парламенту, їхніми помічниками, розумієш, що наряду з формальною процедурою прийняття рішень, з якою можна ознайомитись у численних посібниках з інституційного устрою ЄС, існує налагоджена система впливу на формування політики Європейського Союзу, в основі якої лежать людські взаємини, особисті контакти тощо. Мабуть, це й називається цивілізований лобізм. І такого системного, послідовного та професійного лобізму власних інтересів у Брюсселі та Страсбурзі Україні сьогодні конче бракує.

Приміром, у ідальні Європарламенту я зустрів Президента Європейської Комісії Романо Проді (до речі, без будь-якої охорони), до якого підходили присутні, обговорювали якісь питання, жартували.

Якщо б пана Проді принаймні раз на місяць у парламентському буфеті питали про Україну, гадаю, відносини ЄС з нашою державою помітно пожвавилися б...

І останнє. Не можу оминати увагою справжню гостинність секретаріату EUVP: гостей поселяють у затишному готелі Dorint Brussels, хол якого нагадує виставку сучасного мистецтва і який розташовано поруч з Радою та трьома найбільш цікавими для іноземців генеральними директоратами ЄК: з питань розширення, зовнішніх зносин та з питань торгівлі. Добре продуманий графік зустрічей з одного боку доволі насичений, а з іншого — залишає час на ознайомлення з Брюсселем, який вражає поєднанням величних пам'яток архітектури, затишних середньовічних кварталів та ультрасовременних будівель.

І нарешті, люб'язно подаровані EUVP вихідні дали змогу відвідати чарівне містечко Брюге, яке є однією суцільною пам'яткою архітектури, і яке абсолютно заслужено має репутацію бельгійської Венеції. Я гуляв ним цілий день і мріяв про ті часи, коли в розташованому в Брюге Європейському Коледжі, що готує еліту європейської бюрократії, навчатиметься не одна українська студентка, а принаймні вдєсятеро більше. Можливо, серед них будуть і ті, хто полюбив Бельгію, вперше відвідавши її саме на запрошення EUVP...

Геннадій ДРУЗЕНКО,
в.о. директора Центру європейського
та порівняльного права

НОРБЕР ЖУСТЕН: Я ВРАЖЕНИЙ УСПІХАМИ УКРАЇНИ

Фото: ЕК

Голова Представництва Європейської Комісії в Україні Норбер Жустен у квітні завершує свою місію. Він отримав нове призначення і буде працювати виконавчим директором Міжнародного науково-технологічного центру у Москві. Перед від'їздом він відповів на запитання кореспондента «Євробюлетеня».

Пане Жустен, з якими відчуттями ви залишаєте Україну?

Я залишаю цю країну, бо отримав нове призначення. Це частина життя дипломата — через кожні декілька років нас відкликають на іншу роботу. Мені запропонували нову по-

саду в Москві і тому я змушений залишити Україну. Час, який я провів тут, був дуже особливий. У Києві у мене з'явилися нові друзі та колеги, ділові зв'язки із дипломатами та українськими урядовцями стали більш тісними. Я дуже вражений успіхами України в останні

декілька років. Навіть зовні помітно, що країна розвивається надзвичайно швидко. Виник новий клас підприємців, які відкривають невеликі крамниці, успішно ведуть бізнес. І це дуже важливо для економіки та розвитку соціальної сфери країни. Останні декілька років відносини між Україною та Європейським Союзом були дуже інтенсивними. Я думаю, що подальше формування цих стосунків буде одним із найважливіших завдань на майбутнє. Сфера моєї компетенції поширювалася також на Беларусь та Молдову — держави, які мають багато спільного з Україною.

Ви вважаєте за останні декілька років Україна та ЄС стали ближче одним, чи навпаки віддалилися?

Україна поступово наближається до європейських стандартів та цінностей. Звичайно, в чомусь цей рух не такий швидкий. Але позиції ЄС та України стали більш близькими. Хоча є звичайно й проблемні питання. Наприклад, питання Єдиного економічного простору. Подивимося, як далеко просунеться інтеграція в рамках ЄЕП. Можливо виникнуть якісь питання нашої двосторонньої співпраці. Але на сьогодні у нас ще недостатньо інформації, щоб робити з цього приводу якісь заяви.

Що б ви назвали своїм найбільшим досягненням за час роботи в Україні?

Мені здається, головне, що мені вдалося роз'яснити, якими бачить Європейський Союз свої майбутні стосунки з Україною. Ми розробили нові рамки відносин — політику сусідства. Саме вона буде визначати характер наших стосунків на декілька наступних років. Я думаю, що спільно із моїми колегами із Представництва Європейської Комісії та з керівниками країн ЄС нам вдалося донести до українського уряду позитивний характер та переваги цієї політики. Спочатку було дуже багато зауважень до неї. Але я особисто бачу в ній значний потенціал.

Ви гадаєте вам вдалося переконати в цьому українське керівництво?

Я думаю, що ми принаймні звернули його увагу на політику сусідства. Те, як активно ми разом працювали над планом дій, свідчить,

що українському уряду це цікаво. Я думаю, ми узгодимо цей документ і виконаємо його. Повертаючись до досягнень. Вперше Україну відвідали три комісари. І вони провели в Києві дуже успішні переговори із керівництвом країни. Нам також вдалося зосередити всі програми допомоги Україні в Києві. Тепер саме представництво Комісії на місці займається цим питанням. Для цього довелося майже вдвічі збільшити чисельність місцевих співробітників. Я також радий, що до наших програм вдалося долучити багато української молоді. Я вважаю це дуже важливим. Нам довелося проводити для них спеціальні тренінги, що б пояснити особливості нашої роботи. Але зараз я дуже задоволений рівнем знань та кваліфікації цих людей.

Що б ви зарахували до своїх невдач за час перебування в Україні?

Я би згадав дві речі. Весною 2002 президент Кучма зустрічався із президентом Проді. Вони говорили про імідж України за кордоном. Романо Проді висловив готовність стати спонсором публікації в «Financial Times» або якійсь іншій відомій газеті присвяченій Україні. Але, на жаль, нам поки що не вдалося цього зробити. Ну і по-друге, мені шкода, що я так і не зміг досконало оволодіти українською та російською мовами. Так що досі спілкуюся за допомогою перекладачів.

Українські урядовці нарікали, що Європейський Союз не виконав свої обіцянки надати допомогу на закриття Чорнобильської атомної станції та будову компенсуючих потужностей на Хмельницькій та Рівненській АЕС. Рік тому на вуличні акції протесту виходили тисячі постраждалих та працівників ЧАЕС, які вимагали відновити роботу станції, якщо ЄС не виконає їхніх вимог. Чи

вдалося досягти порозуміння в цій суперечці?

Це одне із проблемних питань, де ми досі не можемо дійти згоди із партнерами в Україні. Я не погоджуюся, що Європейський Союз не виконує свої обіцянки. Ми зробили дуже суттєву пропозицію щодо співпраці в цьому питанні. Ми виділили гроші і дуже чітко заявили нашу позицію. Мова йде про кредит у сумі понад півмільярда євро на закриття станції та спорудження нового укриття. Були деякі затримки. Але не тільки з нашої вини, оскільки це спільний проект. Ми мали декілька умов надання такого кредиту. Це реформування сектора електроенергетики, змін в оплаті за електроенергію. На узгодження позицій пішло більше часу, ніж ми очікували, але мені здається, що умови, які ми висували були виправданими. Зараз ситуація значно покращилася і я сподіваюся, що незабаром ми зможемо підписати угоду.

Але представники українського уряду називали ці умови неприйнятними...

Зараз йдеться про кредит, який Європейський Союз надасть на підвищення безпеки двох нових блоків, які запрацюють цього року. Ці роботи почнуться вже після пуску реакторів у Хмельницькому та Рівному.

Український уряд вимагав від Європейського Союзу компенсацій втрат від розширення ЄС. Чи вдалося досягти порозуміння в цьому питанні?

Ми погодилися, що ніяких компенсацій не буде. Я би розділив це питання на два аспекти. Ми маємо розширення Угоди про співпрацю та партнерство. Вона поширюватиметься і на десять нових членів ЄС. Відповідний протокол вже підписаний. Всі угоди, які діяли між Україною та Європейським Союзом автоматично поч-

нуть діяти і у відношенні нових країн-членів. Паралельно проходять переговори щодо проблем, які виникнуть у зв'язку із розширенням. Ми намагаємося дати всі відповіді на запитання української сторони. Підписувати якісь угоди про компенсації ми не будемо. Але дискусії тривають.

Чи готовий Європейський Союз полегшити доступ на свої ринки українських виробників?

Це питання не має безпосереднього зв'язку із розширенням ЄС. Виробники сталі, наприклад, мають квоти, згідно з якими вони можуть постачати свою продукцію на наші ринки. Ці квоти будуть поширені на нові країни-члени і відповідно збільшені.

Європейський Союз виділив значні кошти на проекти, пов'язані з президентськими виборами в Україні. Багато критиків цього рішення кажуть, що таким чином ЄС намагається вплинути на результати волевиявлення.

Звичайно, ні. Це показує, що нам не байдужа доля України і ми би хотіли, щоб у вас прижилися цінності, які в Європі вважають фундаментальними. Демократичні норми та свобода преси дуже цінуються в Союзі. І це в наших спільних інтересах — допомогти покращенню виборчого процесу в Україні. Я би назвав це дружнім жестом. Ми підтримуємо процес, а не конкретних людей чи політиків.

Які питання двосторонніх відносин, на вашу думку, будуть у центрі уваги найближчим часом?

Нам необхідно буде працювати над успішною реалізацією політики сусідства. Ми залишатимемося сусідами і треба покращити стосунки. Не треба знову починати дискусії навколо інституціональних питань. Давайте займатися конкретними справами, щоб зробити життя людей на континенті більш безпечним і заможним. Це значно покращить імідж України. На порядку денному перегляд програм допомоги вашій країні. З огляду на досягнення останніх років, ми би хотіли покращити виконання деяких проектів в Україні.

Коли, на вашу думку, можна піднімати питання про розробку плану набуття членства України в ЄС?

Це значною мірою залежить від самої України. Від швидкості реформ та її готовності почати виконувати такий план. Але це також залежить від розвитку самого Європейського Союзу. Від того, як він розвиватиметься, прийматиме Конституцію ЄС, як вона працюватиме, наскільки успішними будуть наступні хвилі розширення. І тоді вже буде видно, які відкриються можливості для України.

Чи вважаєте ви це реальним?

Ніколи не кажи ніколи!

Ярослав ЧАЛИЙ

Європейська Комісія виділяє 22,5 мільйони євро на проведення гуманітарних операцій

Європейська Комісія затвердила три проекти загальною вартістю 22,5 мільйони євро: про проведення гуманітарних програм у Таджикистані (8 млн євро), Центральній Африці (9 млн євро) та Шрі-Ланці (5,5 млн євро). Відповідальним за розподіл коштів став Європейський Комісар Пол Нільсен. Гроші будуть направлені на поліпшення водопостачання, закупівлю провізії, побудову каналізації та на допомогу біженцям та особам без постійного місця проживання. Їх виділять як державним установам, так і недержавним організаціям, що працюють у цих регіонах.

У Таджикистані кошти підуть на покращення доступу до води, їжі та медицини. Після громадянської війни (1992—1997) та посухи (1999—2001), Таджикистан став третьою найбіднішою країною за межами Африки. 83% населення цієї країни живуть за ме-

жею бідності, а 35% дітей просто голодують. У 43% громадян немає доступу до чистої питної води та медичного обслуговування, тому шлункові захворювання та малярія стануть великою проблемою в цьому регіоні.

Тож основними напрямками розповсюдження гуманітарної допомоги стануть:

- доставка та збереження продуктів харчування. Їжа буде безкоштовно роздаватися найбільш незахищеним верствам населення (близько 65 тисяч осіб, з них 20 тисяч — діти).
- поліпшення доступу до води та каналізації для більш ніж 250 тисяч людей, що включає відновлення 16 насосних станцій та відкриття 140 артезіанських свердловин.
- удосконалення системи охорони здоров'я для вчасного реагування на ви-

никнення інфекцій та запобігання епідемії. За цією програмою лікарні будуть забезпечуватися необхідними медикаментами та обладнанням. Буде проведено підготовку персоналу для лікарень.

У Шрі-Ланці після збройного конфлікту 1993-2002 рр. близько 800 тисяч осіб залишилися без даху над головою. Після перемир'я люди починають повертатися до міст та сіл. Гуманітарна програма на суму 5,5 млн євро допоможе їм відбудувати домівки та повертатися до нормального життя.

В Центральній Африці 9 млн євро підуть на налагодження транспортних зв'язків з віддаленими та важкодоступними регіонами та на розробку і побудову інфраструктури доріг. Можливе, навіть, створення спеціальної компанії-перевізника для віддалених районів.

Європейська Комісія ухвалила щорічну роботу програму на 2004 рік з боротьби із протипіхотними мінами. На цей рік бюджетом передбачено 12 мільйонів євро. Головною метою програми є допомога країнам, у землях яких знаходиться багато мін, що перешкоджають соціальному та економічному розвитку. В 2004 році допомога буде надана таким країнам як Боснія та Герцеговина, Киргизстан, Грузія (Абхазія), Україна, Таджикистан, Мозамбик, Сомалі, Судан, Ангола, Еритрея та Екватор.

Основними пріоритетами програми на 2004 рік будуть: усунення загрози, що становлять протипіхотні міни для мирного населення, поширення знань про небезпечність мін, знищення мін, що зберігаються у сховищах.

Стосовно ж географічних пріоритетів, то Боснія та Герцеговина, Киргизстан, Грузія (Аб-

хазія), Україна, Таджикистан, Мозамбик, Сомалі, Судан, Ангола, Еритрея та Екватор були відібрані за 4 факторами: підписання Угоди про заборону протипіхотних мін (Оттавська

Європейська Комісія і далі бореться з протипіхотними мінами

конвенція), загроза мирному населенню, стратегічні інтереси ЄС та визначення урядом цих країн проблеми мін як пріоритетної.

12 мільйонів євро будуть розподілені наступним чином:

- 6,8 мільйонів євро будуть витрачені на фінансування операцій у Боснії та Гер-

цеговині, Киргизстані, Мозамбіку, Сомалі та Судані.

- 4 мільйони євро підуть на утилізацію мін в Україні.
- 0,46 мільйонів євро витратять на дослідницький центр. Його завданням буде тестування та розробка обладнання для саперних робіт та утилізації.

Ще 7,2 мільйони євро будуть розподілені між Грузією, Таджикистаном, Анголою, Еритреею та Екватором за додатковими домовленостями та в залежності від розвитку ситуації в цих країнах.

Програма-2004 діє в руслі Стратегії щодо боротьби з протипіхотними мінами Європейської Комісії на період 2002—2004 рр. На неї було виділено 48 мільйонів євро.

Європа переходить на 20 мов

16 березня у Брюсселі десять Європейських Комісарів з країн — нових членів ЄС, взяли участь у першому розширеному засіданні Комісії. Вони домовилися з Президентом Європейської Комісії Романо Проді про створення першої хвилі Інтернет-сторінок мовами дев'яти щойноприйнятих країн.

«ЄС повинен підтримувати своїх громадян. Для цього необхідно виказувати належну повагу до культурних та етнічних особливостей, — стверджує Проді. — Надання можливості громадянам спілкуватися з інсти-

туціями ЄС рідною мовою є важливою умовою побудови демократичної Європи».

Громадяни з країн, що приєдналися до ЄС, тепер можуть отримувати повну та детальну інформацію про цілі Європейського Союзу, його історію, діяльність організацій, що належать до ЄС, дев'ятьма офіційними мовами нових членів ЄС.

Збірка законів ЄС, що нині існує одинадцятьма офіційними мовами «старого» Союзу, вже перекладається та незабаром буде опублікована мовами всіх країн-«вступників».

Інша необхідна інформація новими мовами буде підготовлена та перекладена протягом травня-червня 2004 року.

Створення першої хвилі Інтернет-сторінок новими мовами супроводжувалося відкриттям персональних Інтернет-сторінок Європейських Комісарів десяти нових членів ЄС.

Необхідним також є виділення коштів на переклад всіх документів, нормативних актів та інформаційних видань дев'ятьма новими мовами. Отже, у ЄС відтепер користуватимуться двадцятьма офіційними мовами замість одинадцяти.

Європейці стануть освіченішими

Нинішні витрати на освіту та професійну підготовку повинні бути збільшені втричі, якщо ЄС хоче виконати всі пункти Лісабонської угоди. Європейський Комісар Вів'єн Редінг стверджує, що якщо ЄС хоче побудувати потужну та конкурентоспроможну економіку до 2010 року, то витрати на освіту повинні скласти 2,4 млрд євро на рік.

9 березня Європейська Комісія ухвалила два комюніке: «Нова генерація освітніх програм та професійної підготовки» і «Громадянство в дії».

Коментуючи нові комюніке, Редінг наголосила, що у 2007 році населення Європейського Союзу складатиме 500 мільйонів осіб. Вона також зазначила, що громадяни ЄС повинні мати всі можливості для реалізації власного потенціалу.

Метою двох комюніке є організація нових освітніх програм, які були б доступними для всіх громадян розширеного ЄС та надали їм можливість скористатися всіма перевагами відкритих кордонів.

Редінг назвала деякі прогнозовані на період з 2007 по 2013 роки цифри, які стосуються участі громадян ЄС в освітніх програмах. Вона сподівається, що участь у програмі «Коменіус» у 2007—2013 рр. візьмуть 10 % школярів та учителів (нині в цій

Фото: ЄС

програмі задіяно лише 3 відсотки). А кількість молоді, що бере участь у програмах «Еразмус», повинна збільшитись на 3 мільйони до 2010 року (сьогодні лише 120 тисяч учнів задіяні в цій програмі). Більше того, до 2013 року принаймні 50 тисяч дорослих матимуть можливість

щороку брати участь в освітніх програмах та курсах професійної підготовки за кордоном. Ще 15 тисяч осіб щороку зможуть долучитися до програми «Леонардо».

До 2010 року Європа повинна підготувати висококваліфікованих спеціалістів у всіх пріоритетних галузях.

ЄС обмежує імпорт пташиного м'яса з Канади

9 березня канадська влада підтвердила факт епідемії грипу на курячих фермах у Британській Колумбії. Штам виявленого вірусу дещо відрізняється від грипу, що вбиває курей в Азії, та менш шкідливий для людини.

Після того, як підтвердилась інформація про виявлення курячого грипу в Британській Колумбії (Канада), Європейська Комісія схвалила пропозицію Європейського Комісара з питань охорони здоров'я та захисту прав споживачів Девіда Бірна про зменшення імпорту живих курчат, курячого м'яса та яєць з Канади. Ця заборона почала діяти 6 квітня. Цей грип може в деяких випадках передаватися людині.

Проте, з урахуванням того, що вірус може нашкодити курячим господарствам в країнах ЄС, необхідними є термінові дії. Тому Європейська Комісія тимчасово заборонила імпорт до ЄС всіх видів птахів, свіжого м'яса, м'ясних виробів, пір'я, яєць для вирощування птахів та яєць для споживання.

Такі ухвали були прийняті Європейською Комісією 6 квітня та одразу ж вступили в силу. Водночас канадській владі було запропоновано детальніше інформувати Європейську Комісію про ситуацію та перестороги, що їх вживають для того, аби тримати вірус під контролем. В залежності від того, яку інформацію надасть Канада, будуть узгоджені подальші дії.

Трьома реченнями

У Міжнародний день води, 22 лютого, було створено Організацію води, яка буде займатися проблемами доступу до чистої питної води в країнах Африки, Карибському та Тихоокеанському басейнах. Адже близько 1 млрд людей у світі не мають доступу до нормальної питної води, а 2 млрд не можуть користуватися каналізацією, через що вмирає 6 тисяч дітей щоденно. На саміті в Йоханесбурзі 2002 року Європейська Комісія виступила з ініціативою щодо покращення доступу до питної води та каналізації, а створення Організації стало її наступним кроком, завдяки якому планується вдвічі зменшити кількість людей, що страждають через відсутність питної води.

Європейський Комісар з питань освіти та культури Вів'єн Редінг переконана, що кінематограф, як старий так і сучасний, є найважливішим з мистецтв для Європейського Союзу. До 2007 року планується збільшити фінансову допомогу при створенні кінематографічних і телевізійних продуктів та скласти каталог перлин європейського кіно, створити електронну базу нових фільмів та реставрувати старі шедеври. Крім того, на Міжнародному Канському кінофестивалі буде виділено особливий день (18 травня) для окремої демонстрації європейських фільмів.

Як показує нещодавно видана доповідь «Довіра до їжі в Європі. Порівняльний аналіз» (у рамках програми «Довіра до їжі в ЄС 2002—2004»), європейці більше всього довіряють овочам та фруктам і з великим скептицизмом ставляться до м'ясних продуктів, напівфабрикатів та їжі швидкого приготування. Найбільша довіра до товарів харчування у Великій Британії, Данії та Норвегії, а найнижча — в Італії та Португалії. Це дослідження є частиною масштабного проекту ЄС з вивчення смаків та поведінки покупців, соціо-економічних та демографічних факторів.

Підготував Антон МАКСИМЕНКО

Європейська Комісія вимагає суворішого моніторингу промислового рибальства в територіальних водах ЄС

Європейська Комісія підготувала комюніке, що має на меті покращити моніторинг промислового рибальства в територіальних водах ЄС. Комюніке переслідує дві цілі: проконтролювати відновлення популяції риб після вилову та представити детальні й правдиві дані для науковців. Передбачається запровадження квот на випадковий вилов видів риб, що призначені лише для споживання людиною та закриття для рибальства районів, де ці квоти було перевищено, а також розробку процедур інспекції і моніторингу. Перед тим як висувати конкретні пропозиції, Європейська Комісія збирається проконсультуватися з країнами-членами ЄС та Європейським Парламентом.

Європейська Комісія підкреслює, що існують проблеми з виконанням вимог до країн-членів ЄС повідомляти про кількість видів, що були вилвлені помилково, та про перевищення квот.

Країни, що займаються промисловим виловом риби, повинні будуть виконувати зобов'язання про інформування Комісії щодо перевищення квот або вилову видів риб, що призначені лише для споживання.

Проблема полягає в тому, що при розвантаженні риболовецьких суден, інспекції та перевірки не проводяться. Всю вилвлену рибу зважують та вивозять з порту. Таким чи-

Береговий патруль та рибінспектори контролюють вилов риби у Північному морі

ном види риб не визначаються і моніторинг вилову, що шкодить екології морів, не проводиться. Якщо рішення про спільні дії з моніторингу будуть ухвалені, то судна, які займаються промисловим виловом риби, повинні будуть повідомляти компетентні структури перед розвантаженням. На березі будуть проводити перевірки правильності вилову.

Особливо Європейська Комісія занепокоєна промисловим виловом тріски в Балтійському морі через відсутність будь-якого контролю за кількістю та правильністю вилову. Комісія навіть збирається вийти з пропозицією заборонити промисловий вилов риби в цьому регіоні доти, доки країни Балтії не зможуть гарантувати якісний контроль за всім процесом.

Європа витратить 32 мільйони євро на вакцинацію проти туберкульозу

24 березня було визнано Днем боротьби з туберкульозом. У зв'язку з цим Європейська Комісія виступила з найбільшою ініціативою по боротьбі з туберкульозом. П'ятдесят дві групи науковців з 15 країн ЄС та Африки об'єднують зусилля з Європейською Комісією у спробі подолати туберкульоз. Європейська Комісія протиставляє загрозі туберкульозу 32 мільйони євро. Ці гроші підуть на фінансування двох глобальних проєктів для прискорення розробки нових ефективних вакцин.

Філіп Баскін, Європейський Комісар з наукових досліджень, стверджує: «Не зважаючи на високий рівень науки та технології, такі хвороби бідних як туберкульоз досі не подолані. Потрібна консолідація зусиль та співпраця всіх зацікавлених країн. Це дасть мож-

ливість всім країнам отримати потрібну інформацію та почати боротьбу з туберкульозом одночасно».

Першим проєктом стане «TB-VAC». Буде розроблено вакцину, яка б діяла на дорослих та могла б використовуватись країнами зі слабкою медичною інфраструктурою. Проєкт «MUVAPRED» буде займатися розробкою профілактичних вакцин у вигляді спрею для носової порожнини або пігулок.

Бідні країни найбільше уражені туберкульозом. Він лікується комбінацією антибіотиків протягом 6 місяців. Дуже часто курс лікування не доводиться до кінця і у пацієнта з'являється імунітет до антибіотиків, що унеможливує подальше лікування.

Відкриття геному бактерії туберкульозу дає можливість розробити такі ефективні

ліки проти хвороби, які б не викликали звикання організму.

Туберкульоз вбиває 2 мільйони людей щороку, а третину населення земної кулі інфіковано його бацилами. Більшість смертельних випадків та заражень туберкульозом зареєстровано в країнах третього світу, а в розвинутих країнах найбільше випадків зустрічається серед бідних людей, що не мають достатньо грошей на повний курс лікування.

Єдина можливість подолати туберкульоз — це розробка універсальної вакцини. Адже те що є зараз в розпорядженні медиків — це вакцина для немовлят, що врятує їх від важкої форми хвороби. Вакцини для дорослих та вже хворих на туберкульоз не існує.

Європейська Комісія вдосконалює законодавство в галузі фармацевтики

Європейська Комісія затвердила новий пакет документів з фармацевтики, які відповідають технологічним та науковим інноваціям у цій галузі, підтримують належний рівень охорони здоров'я в ЄС та забезпечать належне функціонування внутрішнього ринку ЄС у фармакологічному секторі.

Нове законодавство покликане регулювати, перш за все, такі питання:

- Вчасне реагування на появу нововведень, таких як розробка нових медикаментів та методів терапії.
- Забезпечення конкурентоспроможності європейської фармацевтичної промисловості, підтримка середніх та малих фармацевтичних підприємств у контексті глобалізації.
- Забезпечення належного функціонування внутрішнього ринку у зв'язку з розширенням ЄС 1 травня 2004 року.
- Максимально спростити процес ліцензування та отримання свідоцтв.

Стосовно ж медичних продуктів для

людських та ветеринарних потреб, то законодавством тепер буде чітко визначатися, що таке «медичний продукт». Це пов'язано з появою великої кількості усіляких терапій та так званих товарів подвійного використання. Ці товари можуть використовуватись не тільки в медицині, а і в інших секторах. Це стосується численних тренажерів та препаратів, що можуть використовуватися в медицині, спорті та повсякденному житті, та генної терапії разом з радіофармацевтичними продуктами.

Нове законодавство покликане також розібратися в численних препаратах та методах нетрадиційної медицини. Буде проведено жорстке ліцензування та сертифікація таких товарів. Що ж стосується препаратів традиційної медицини, то процедуру сертифікації згідно з європейськими стандартами якості, безпечності та ефективності буде максимально спрощено. Тож Україна може очікувати навали препаратів нетрадиційної медицини, що не пройшли сертифікацію.

Як ЄС боротиметься з пандемією грипу

Європейська Комісія розробила проект співпраці організацій ЄС та країн-членів при пандемії грипу. Кожного року Європа страждає від сезонних епідемій грипу. Документ пояснює, як визначити початок пандемії та які заходи проводити в разі підозри початку її. Цей документ є досить актуальним, зважаючи на нещодавню епідемію атипової пневмонії в Азії. Він покликаний привернути увагу громадськості до проблеми грипу та спонукати керівництво країн-членів до налагодження механізмів дій у разі епідемій.

Як відомо, серйозні епідемії прокочуються Європою кожні 25 років. «Європа не бачила пандемії грипу вже 30 років. Але Міжнародна організація з охорони здоров'я закликає не розслабитися та не недооцінювати смертельну небезпеку грипу. Чітке планування та координація зусиль — ось ключові моменти успішної боротьби проти грипу. В проекті Європейська Комісія застосовує

систему, схожу на шкалу Ріхтера. Відповідно до цієї шкали країни ЄС повинні оцінювати ймовірну епідемію та відповідно реагувати», — стверджує Європейський Комісар з питань охорони здоров'я та захисту прав споживачів Девід Бірн.

Найсмертельнішим вірусом грипу ХХ століття стала так звана «Іспанка», що 1918 р. забрала життя 20 мільйонів людей по всьому світу.

Європейський Центр контролю та запобігання хвороб, що почне роботу в 2005 році, буде відігравати ключову роль у підготовці необхідних документів та розробці директив по боротьбі з вірусом грипу.

Найбільша небезпека вірусів грипу полягає у їхній здатності до мутацій, що робить неможливою розробку єдиної вакцини проти грипу. А це, в свою чергу, дуже ускладнює вчасне та ефективне лікування в разі пандемії.

Трьома реченнями

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР головуєчої в ЄС Ірландії Берті Ахерн та президент Європейської Комісії Романо Проді схвалили введення нової європейської картки медичного страхування, що покликана полегшити процедуру отримання медичних послуг під час подорожей Європейським Союзом. Європейська картка медичного страхування запроваджена на зміну численних паперових форм, які потрібно заповнювати для отримання медичних послуг під час короткострокового перебування в інших країнах ЄС. Бельгія, Люксембург, Іспанія, Німеччина, Греція, Ірландія, Швеція, Данія, Фінляндія, Норвегія, Естонія та Словенія збираються використовувати такі картки з 1 червня 2004 року.

«**ДИТИ** повинні мати можливість вільно використовувати Інтернет для спілкування, навчання та розваг, але вони мають бути захищені від зловживань з боку дорослих», — стверджує Європейський Комісар з питань підприємництва та інформаційного суспільства Лійканен. Для цього в 2005 році стартує програма «Безпечний Інтернет Плюс», яка буде вирішувати чотири блоки проблем: боротьба з незаконною інформацією, блокування непотрібної та шкідливої інформації, промоція безпечнішого Інтернет-середовища та широка кампанія у ЗМІ. Ця програма має сенс, адже 46% дітей стверджують, що під час спілкування в Інтернеті хтось намагався призначити їм зустрічі, а 14% дітей дійсно зустрічалися з дорослими Інтернет-знайомими.

12 БЕРЕЗНЯ Рада Міністрів ЄС ухвалила рішення про удосконалення заходів із захисту дельфінів та морської фауни, що живуть у затоках, адже вони дуже часто потрапляють до рибальських сіток та гинуть. Основною проблемою є використання рибалками спеціальних акустичних приладів на сітках, які принадають рибу, а також дельфінів. Найнебезпечніша ситуація склалась у Балтійському морі, де найчастіше використовуються акустичні прилади та трали, до 2008 року їх використання взагалі збираються заборонити для рибного промислу у цій акваторії.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ Комісар з питань наукових досліджень Філіп Баскін відвідав Народну Республіку Китай для змінення відносин між Китаєм та ЄС у галузі наукових та технологічних досліджень, а особливо у космічній та ядерній програмах. Особливо цікавою є програма Міжнародний Термоядерний Експериментальний Реактор (МТЕР). Разом з Баскіном до Китаю приїхала група європейських бізнесменів, які задіяні у технологічній та космічній галузях, та керівників космічної галузі для підписання угоди про створення спільної космічної програми Китай-ЄС.

Євро: єдина Європа на твоїй долоні

Нещодавно моя дочка розгадувала кросворд і здивовано сказала: «Дивно. Тут написано «італійська валюта», чотири літери, третя «р», а перша має бути чомусь «л». Але ж «євро» починається на «є». Ще минулого літа дитина на практиці усвідомила, що в Італії розраховуються євро. Про ліру ж, яка століттями була валютою цієї країни, дівчинка взагалі нічого не могла згадати. Те, що два роки тому разом з італійською лірою в минуле відійшли німецька марка та португальське ескудо, французький франк та австрійський шилінг, для нинішніх дітей та підлітків — лише факт історії, хай і не надто давньої. А між тим ця подія, до якої довелося пройти дуже нелегкий і часом тернистий шлях довжиною в багато років, — одне з найвражаючих свідчень успіху європейської інтеграції, творення єдиного Європейського Дому.

Нині євро — єдиний законний платіжний засіб дванадцяти європейських країн: Австрії, Бельгії, Греції, Ірландії, Іспанії, Італії, Люксембургу, Нідерландів, Німеччини, Португалії, Фінляндії та Франції. Бажання приєднатися до Європейського монетарного союзу вже висловили більшість з десяти «неофітів» ЄС, які стануть повноправними членами Союзу в травні цього року. Отож найближчими роками «зона євро» мабуть стане ще ширшою.

Запровадження євро — без перебільшення унікальна подія в новітній економічній історії. Адже єдина валюта вже працює нині на інтереси більше десяти суверенних європейських країн. І для того, щоб вибудувати складну систему, яка б гармонійно поєднувала інтереси як Монетарного союзу в цілому, так і кожного з його членів, довелося розв'язати багато складних проблем, шукати і знаходити компроміси в багатьох питаннях.

Важко однозначно сказати, яку саме подію можна вважати початком, відправною точкою руху до єдиної європейської ва-

люти, з якого року починається передісторія євро.

Можливо, варто згадати Римську угоду 1957 року, яка започаткувала Європейське економічне співтовариство, що згодом переросло в Європейський Союз. Римська угода серед іншого передбачала проведення спільної зовнішньоекономічної політики і узгодження еко-

Фото: ЄС

номічної та соціальної політики. Якби тодішня «шістка» країн-піонерів не започаткувала процес західноєвропейської інтеграції, то через кілька десятиліть перехід до єдиної європейської валюти був би неможливим.

У березні 1971 року було оприлюднено доповідь Комісії Вернера, яка закликала «шістку» до створення Європейської системи центральних банків, що на практиці означало б проведення узгодженої фінансової політики.

Проте першим реальним кроком на шляху до спільної валюти стала Європейська валютна (монетарна) система, що почала діяти в березні 1979 року. Ця система передбачала створення валютної «змії» на основі кошика європейських (країн-членів ЄС) валют до американського долара, який на ті часи беззастережно виконував функції світової резервної валюти. Коливання курсів валют країн «дев'ятки» (нагадаємо, що Велика Британія, Данія та Ірландія завершили свій перехідний період до повно-

правного членства в ЄЕС наприкінці 1977 року) однієї щодо іншої не могло перевищувати 2,25 %. Щоправда, довелося зробити виняток для Італії, яка мала найбільш нестійку фінансову систему в Співтоваристві. Для цієї країни тимчасово було встановлено вищі граничні відхилення — аж 6 %. На основі валютної «змії» виникла Європейська гро-

Але ще за рік до того, у 1986 р., було ухвалено Єдиний Європейський Акт, який знаменував подальше поглиблення інтеграції, зокрема в сфері фінансів.

У 1989 році Комітет Делора вперше на офіційному рівні поставив за мету перехід у перспективі до єдиної європейської валюти.

Для цього вже в грудні 1990 року було створено Економічний та валютний (монетарний) союз у рамках ЄЕС, кінцевою метою якого було проголошено перехід до єдиної валюти. «Розклад руху» до цієї надскладної мети було розписано на багато років уперед. Досягнути цілей Союзу було передбачено в три етапи:

- перший етап (01.07.1990 — 31.12.1993): вільний рух капіталів між країнами-членами Європейського Союзу (таку назву з грудня 1991 року мало отримати і таки отримало Європейське економічне співтовариство), тісніша координація економічної політики та співпраця між центральними банками;
- другий етап (01.01.1994 — 31.12.1998): конвергенція (зближення) економічної та монетарної політики країн-членів з метою забезпечення стабільності цін та систем державних фінансів;
- третій етап (з 01.01.1999): створення Європейського Центрального Банку, визначення обмінних курсів та запровадження єдиної валюти.

Ця «дорожня карта» була «освячена» підписаною 11 грудня 1991 року Маастрихтською угодою про створення Європейського Союзу, яка дозволила перейти до якісно нового щабля європейської інтеграції. І запровадження єдиної валюти стало однією з підвалин Нової Європи.

Для того, щоб та чи інша країна могла перейти до третього етапу розвитку Економічного та валютного союзу, тобто за-

провадити в себе євро в якості національної валюти, окрім власного бажання цієї країни, підтвердженого більшістю голосів виборців на загальнонаціональному референдумі, необхідно ще відповідати кільком критеріям цінової стабільності, дефіциту бюджету, державного боргу, стабільності національної валюти та відсоткових ставок.

У 1992 році під час світової фінансової кризи Економічний та валютний союз зазнав важких випробувань і був на грані краху: обвалилася фінська марка, Швеція, Іспанія та Німеччина не змогли дотримуватися найважливіших критеріїв ЕВС, Данія на референдумі проголосувала проти приєднання до процесу руху до єдиної європейської валюти, Велика Британія та Італія вийшли з ЕВС. Здавалося, що кожний намагається рятуватися самостійно, а ідея переборювання фінансових криз спільними зусиллями, з єдиних позицій, виявилася остаточно похованою.

Проте, доцентрові сили в Єдиній Європі виявилися набагато потужнішими, ніж відцентрові. Вже навесні 1993 року Економічний та валютний союз відновив свою ефективну роботу, а 1994 року було засновано Європейський Монетарний інститут, який став попередником Європейського Центрального Банку. Через два роки до ЕВС повернулися італійці.

У липні 1998 року розпочав свою роботу Європейський Центральний Банк у німецькому Франкфурті-на-Майні. Попри всі труднощі і песимістичні пророкування євроскептиків рух до єдиної європейської валюти відбувся точно за планом.

Ще в 1995 році після тривалих дискусій було визначено назву єдиної валюти — євро. Головними супротивниками цієї назви були французи. Справа в тому, що назва попередниці євро — згадуваної розрахункової одиниці «єкю» вимовляється так само (хоча і пишеться інакше), як назва старовинної французької монети. Цей факт дуже тішив галльське самолюбство. Проте переважна більшість інших членів ЕВС не бажала, щоб назва спільної валюти хоч якось асоціювалася з грошима якоїсь окремої країни. Тоді ж було вирішено, що до обігу буде випущено 7 видів банкнот — в 5, 10, 20, 50, 100, 200 і 500 євро, а також сім монет — в 1, 2, 5, 10, 50 центів, а також 1 і 2 євро. Великі дискусії викликав дизайн банкнот та монет. Довелося відмовитися від ідеї розмішувати на банкнотах портрети видатних європейців — адже членів Економічного та валютного союзу більше, ніж банкнот. Отож комусь «не вистачило б місця», довелося б вибирати, скажімо, між великим італійцем Данте (чи Леонардо да Вінчі) і великим австрійцем Моцартом. До того ж той, чий портрет буде розміщено на

найбільшій за номіналом 500-єврововій банкноті, автоматично став би в очах багатьох «найвидатнішим європейцем». З цієї ж причини довелося відмовитися від зображення на банкнотах конкретних історичних пам'яток. І справді, який собор має символізувати собою готику — Нотр Дам де Парі чи Кельнський Дом? Зрозуміло, що німці і французи мають щодо цього цілком різні погляди. Та й бельгійці переконані, що Брюссельський Сен-Мішель нічим не гірший за ці два собори, хоч і не такий відомий у світі. Відтак вирішили зображувати на євробанкнотах абстрактні архітектурні споруди, які б відбивали етапи розвитку європейської архітектури — від античних часів аж до модерну.

При цьому було вирішено, що всі євробанкноти будуть єдиними, випускатиме їх тільки Європейський Центральний Банк. А ось карбування монети було покладено на національні банки окремих країн Союзу. І хоча будь-яка з цих монет є законним платіжним засобом по всій «зоні євро», дизайн їх відрізняється. Власне «рішка» однакова для всіх євромонет, а ось «орел» — різний. Кожна країна має право розмістити на одному боці «своїх» євромонет те, що забажає.

Запровадження євро відбувалося в два етапи. З початку в 1999 році одинадцять країн ЕВС запровадили євро в готівковий обіг, перевели на нього всі фінансові ринки, а з 1 січня 2002 року вже «дванадцятка» (грекам, яких спершу не взяли в «добірне товариство» за численні порушення критеріїв членства, все ж вдалося «вскочити на підніжку від'їжджачого потягу» у 2000 році) перейшла до готівкового обігу євро. «Дорожною картою», ще за десятиліття перед тим, передбачалося, що євро і національні валюти будуть у паралельному обігу всю першу половину 2002 року. Проте цей перехідний період вдалося скоротати до двох місяців — уже з 1 березня 2002 року на старі національні валюти нічого не можна купити. Проте, якщо в когось завалилися марки чи франки, гульдени чи песети, їх ще й досі можна обміняти на євро у спеціально визначених банках країн Євросоюзу. Курс «покійних» національних валют до євро, встановлений 1 січня 1999 року, залишиться незмінним назавжди.

А євро, який після запровадження в готівковий обіг лівроку постійно падав щодо американського долара, десь з літа 2002 року перейшов у «контрнаступ», відвоював втрачені було позиції і зараз у цілому є стабільнішою валютою, ніж долар США.

Олекса ПІДЛУЦЬКИЙ

Дата/березень

1957 рік, 25 березня — Країни-члени Європейського об'єднання вугілля та сталі підписують Римську угоду про створення Європейського економічного співтовариства та Євроатома. Метою Римської угоди є: організація співтовариства; створення спільного ринку шляхом усунення перешкод для вільного руху капіталів, робочої сили, товарів та послуг; розробка спільної зовнішньої, торговельної, аграрної, транспортної політики та політики в галузі рибальства; узгодження економічної та соціальної політики, а також співпраця в галузі ядерних досліджень з мирними цілями. За період з липня по листопад того ж року угоду ратифіковано всіма парламентами країн «шістки» — Бельгії, Італії, Люксембургу, Нідерландів, Федеративної Республіки Німеччина та Франції. Таким чином, Римську угоду можна вважати формальним початком європейської інтеграції, заснуванням Європейського економічного співтовариства (ЄЕС), яке згідно з Маастрихтською угодою 1991 року, було перетворено на Європейський Союз.

1977 рік, 28 березня — Португалія подає запит про вступ до Європейського економічного співтовариства, який був задоволений через 9 років, у 1986-ому. Приєднання Португалії (а також Іспанії та Греції) до умов життєдіяльності ЄЕС дозволило Співтовариству здобути безцінний досвід адаптації до своїх лав європейських країн, де ще нещодавно панували диктаторські режими, а рівень розвитку економіки був суттєво нижчим ніж у всіх країнах-засновницях ЄЕС.

1979 рік, 13 березня — Запровадження Європейської валютної (монетарної) системи, центральним елементом якої стала безготівкова європейська грошова одиниця (ЕКУ), що встановлювалася на базі співвідношення зваженого кошика європейських валют до американського долара з метою підтримки механізму обмінних курсів. Європейська монетарна система була покликана згладжувати коливання валютних курсів і стала початковим етапом економічного та монетарного союзу.

1998 рік, 1 березня — Набуває чинності Угода про партнерство та співробітництво між Європейським Союзом та Україною, що знаменує собою новий етап розвитку відносин між нашою країною та ЄС.

1999 рік, 15 березня — Колективна відставка членів Європейської Комісії внаслідок оприлюднення звіту комітету незалежних експертів, в якому висунуто звинувачення в шахрайстві, поганому управлінні та кумівстві в Комісії.

1999 рік, 24 березня — Європейська Рада пропонує Романо Проді на посаду Президента Європейської Комісії.

2000 рік, 1 березня — Європейська Комісія оприлюднює «Білу Книгу» про реформування своєї роботи.

Франція і весна — поняття тотожні

У 6 найбільших українських містах пройшла культурна акція «Французька весна в Україні»

*Il est des jours — avez-vous remarqué? —
Où l'on se sent plus léger qu'un oiseau,
Plus jeune qu'un enfant, et, vrai! plus gai
Que la même gaité d'un damoiseau, —*

писав великий французький лірик Поль Верлен у поезії «L'impression de printemps» («Весняне враження»). Відтоді минуло близько ста п'ятдесяти весен, але так само ми помічаємо, що раптом надходять дніни, коли почуваєшся невагомим за птаха, молодим за дитя і, дійсно безтурботнішим і веселішим, ніж легковажний залицяльник. Колись, на початку оповитих вже серпанком минулого 1980-х вчитель запропонував нам, теодозійським школярам, написати твір, побудований на враженнях від пісні Джо Дассена «Cafe de trois colombes». Вслухаючись у романтичну історію: «Nancy au printemps ca ressemble au Midi, Elle m'aime et je l'aime aussi...», уявити це неймовірно кохання було неважко, а ось яким же є Нансі навесні? Тоді, ще в епоху Брежнєва, Франція була для українців чимось на кшталт Венери. Весняною порою десять років тому — просто як у Дюма — вже в Запоріжжі, вивчаючи в тамтешньому університеті французьку мову й літературу, я був приголомшений ретроспективною фільмів Жана-Люка Годара, влаштованою Міністерством закордонних справ Франції. А невдовзі наша студентська трупа перемогла в щорічному конкурсі аматорських франкомовних театрів, який проходить знову ж таки весною, й завдяки програмі Міністерства культури Франції ми поїхали

на Всесвітній театральний фестиваль в Авіньйон. Це лише декілька принагідних спогадів, які засвідчують, якими близькими, а для мене особисто — тотожними, є поняття «Франція» і «весна». Тож годі й казати — з яким нетерпінням я чекав на культурну акцію «Французька весна в Україні», котра ось щойно паморочила екстатичними миттєвостями й кружеляла в серцях весь квітень.

Вечір пам'яті киянина, який здобув Париж

Урочисте відкриття відбулося 1 квітня в Національній Опері України ім. Т. Г. Шевченка і увінчалось вечором пам'яті Сержа Лифаря, адже 2 квітня йому б виповнилося 100 років. Цей геніальний митець, як відомо, народився у Києві і після навчання у балетній школі Броніслави Ніжинської в 1923 році вирушив до Парижа, де невдовзі став зіркою Російського балету Сержа Дягілева. Упродовж тридцяти років Серж Лифар тісно співпрацював з Паризькою оперою, був постановником понад двохсот балетів, запровадивши неокласичний стиль. Тож на його пам'ять двоє сучасних майстрів-хореографів із Франції — Крістіан Влассі, прима-балерина Паризької опери, та Жільбер Маер, провідний танцюрист, — відтворили, разом з трупою

Фото: УНІАН

Серж Лифар упродовж тридцяти років тісно співпрацював з Паризькою Оперою, був постановником понад двохсот балетів.

Київської опери, балет «Сюїта в білому», який віднині буде вписаний до репертуару цього престижного театру, в якому Серж Лифар зробив свої перші кроки. Балет «Сюїта в білому» на музику композитора Едуара Лало був створений на сцені Опери Гарньє у 1943 році. У цьому балеті «без теми» Лифар майстерно застосував правила неокласичної техніки, визначені ним у «Трактаті академічного танцю». Він прагнув, насамперед, передати за допомогою пластики по-

чуття персонажів. Мова його балету майже повністю будується з фігур класичного балету, проте в його обробці відбувається зміщення осі тіла, з'являються нові рухи руками, змінюються пози тіла у стрибку або при приземленні. Наприкінці цього триумфального вечора Патрік Бансар, директор Кінематики балетного мистецтва Національної кінематики Франції, представив уривки з архівних кінострічок про Сержа Лифаря.

Фото: УНІАН

Фанні Ардан forever

2 квітня Київ відвідала видатна акторка Фанні Ардан. Вона особисто відкрила ретроспективу кращих фільмів за своєю участю «Тисяча граней жіночності».

Перебування мадемуазель Ардан у Києві, як і належить «зірці», нагадувало блискавичний політ, який розпочався прес-конференцією в готелі «Прем'єр Палац». Час жодним чином не владний над цією дивовижно талановитою жінкою: так само, як і на початку 1980-х захоплюють «її великий рот, глибокий голос і незвичайні інтонації, великі чорні очі й трикутне обличчя» (цитую режисера Франсуа Трюффо, якого колись Фанні Ардан вразила коханням з першого погляду). А українських журналістів вразила надзвичайна енергетика, почуття гумору і — попри притаманну в житті акторці схильність до потаємності — відкритість і безпосередність у відповідях. До речі, це дуже цікавило журналістів, — якою ж є Фанні Ардан в житті. Вона відповіла аллюзією: «Я лише одного разу зіграла свою протилежність — спокійну умиротворену невіддільну пристрасності жінку».

Увечері — ще години за дві до появи Фанні Ардан — натовпи кіноманів зібралися в та навколо кінотеатру «Київ». Її зустрічали як богиню, та, певно, це й недалеко від істини. У зал можна було потрапити лише за запрошеннями, яких на всіх бажаючих явно не вистачило. Тож кожен намагався якось проникнути повз незворушних сек'юриті. Мені вдалося видати себе за асистента знайомого оператора з «Інтера». Після вітальних слів заступника міністра культури й мистецтв України та Посла Франції в Україні до присутніх звернулася Фанні Ардан: «Якби мені хтось у п'ятнадцять років сказав, що я зніматимусь у кіно і колись приїду представляти свою творчість до Києва, я би подумала, що це — казка. Аби зустрітись із вами, я пододала ріки, ліси, озера, гори — і ось ця щаслива мить настала. Я ніколи не забуду ваших обличчя і посмішок...» Жінка поруч зі мною вигукнула: «Je vous aime!», інший чоловік підхопив: «Moi aussi!». Здається, на її очах зблиснули сльози.

Після урочистостей був показ останнього за часом фільму за участю Фанні Ардан «Наталі» (2003 р.) — французькою мовою. Це глибоко психологічна історія про лікаря-гінеколога Катрін, яка вже двадцять років одружена з Бернаром, бізнесменом. Несподівано вона дізнається про те, що чоловік її зраджує. Спочатку вона відчуває себе покинутою, але згодом в її голові визріває ідея. Якою вона опиняється у барі, де знайомиться з гарненькою дівчиною за викилком на ім'я Марлен. Катрін пропонує їй за гроші звабити свого чоловіка. Марлен змінює імідж і під іменем Наталі знайомиться з Бернаром, а потім розповідає Катрін усі подробиці їхніх побачень у готелі. З часом між жінками виникає relation ambiguë... По закінченні я, та здається, й решта присутніх, відчували себе приголомшеними: ми доторкнулись до дива. Щойно Фанні Ардан була ось тут.

Ретроспектива фільмів Фанні Ардан триватиме до 8 квітня. Глядачі побачать шість повнометражних стрічок, включно з La femme d'a cote — шедевром, що його створив закоханий у свою героїню Франсуа Трюффо.

Апофеоз архітектури зі світла й музики

Паралельно з подіями в Опері на Майдані Незалежності розгорнулось неймовірне за красою мистецької винахідливості шоу лазерних проєкцій і гри світла. Досить спустити вії і, затамувавши подих, уявити вечірні сутінки, коли раптом гаснуть вуличні ліхтарі і все довкола вкриває темрява. Аж ось фасад Національної музичної академії зайнявся яскравим світлом, перетворившись на велетенський екран, на якому почали з'являтися картини з життя Франції та України, пробігаючи під музику у феєричному параді, що його створили для нас майстри ілюзії й міражу, неперевершені маги світла. Паризький творчий колектив «Скерцо» завоював репутацію найкращого у підготовці шоу лазерних проєкцій на фасаді архітектурних пам'яток та міських будівель під час масових заходів: відкриття «Стад де Франс», святкування століття Ейфелевої вежі, запуск швидкісного потягу (TGV) у вбранні від Крістіана Лакруа, ілюмінація Ам'єнського собору тощо. «Скерцо» співпрацює з такими артистами, як музикант Жан-Мішель Жарр, театральний режисер Філіп Жанті, кутюр'є Кензо та Пако Рабанн. Захоплені київські глядачі, яких не злякала несподівано прохолодна погода, оточили консерваторію й не могли повірити очам: що-секунди арки, колони й стіни заповнювались міфічними сюжетами, скульптурами, фантастичними замальовками під громо-

подібні звуки електронної сюїти, що спадала ніби з небес. Апофеозом видовища була мить, коли пролунали останні акорди й всупереч всім законам природи поміж колонами раптом... пішов справдешний сніг — з надсучасних прожекторів.

Наративний фігуратив — що це?

З 2-го по 23 квітня в Національному художньому музеї України проходить виставка «Булгаков або дух свободи», на якій були зібрані твори художників Ерро, Клазена та Монорі — головних представників наративного фігуративу, загадкового для багатьох напрямку мистецтва. Цей вираз, запроваджений у 1964 році критиком Жеральдом Гассіо-Талабо, означає, якщо розглядати його поза межами будь-якої вузької класифікації, що спирається на поняття школи чи стилю, таке поняття як «реінтродукція часу в зображенні». Ця течія об'єднує митців з дуже різними творчими доробками, спільною для яких є лише єдність мислення, що полягає у відмові від геометричної абстракції. Незважаючи на те, що історично ці художники є прямими спадкоємцями англо-американського поп-арту, їхнє зображення «щоденних міфів» має іншу природу, яка суттєво відрізняється від природи поп-арту: вона менш поблажлива до «суспільства споживання», «прохолодніша», більш продумана. Ерро вигадує художню форму, нав'язу світлом коміксів. Клазен розробляє власний шлях, на якому зіткнення людського тіла з сучасним світом є особливо жорстким і жорстоким. Монорі досліджує в живописі теми, які валять і водночас відштовхують його: вбивства, Нью-Йорк, Голлівуд...

Наступного дня, 3 квітня у Французькому культурному центрі ці троє художників відкрили виставку пам'яті іншого метра наративного фігуративу — Лебуша. Його стиль виражається через колаж, «знаряддя поета», за допомогою якого він змальовує у своїх творах частину реального світу, що він, будучи відірваним від свого звичайного контексту, набуває абсолютно нового значення. Головною темою для нього є поєднання поняття часу, жесту та моделі. Питання, яке його бентежить: місце живопису у сучасному світі, його здатність існувати в умовах конкуренції з безліччю інших видів зображення (фотографії, кіно, телебачення). Базовим матеріалом для його мови як митця, для його неповторної творчості служать фотознімки, узяті з глянцевого журналу. Виставка триватиме до 30 квітня.

Закінчення у наступному номері

Анатолій ЛУЧКА

ЄС стає ближчим до України — девіз Дня Європи-2004

Представництво Європейської Комісії в Україні запрошує всіх українців на відзначення річниці заснування Європейського Союзу — Дня Європи. Девіз цього річного святкування: «Європейський Союз стає ближчим до України».

Цього року святкові заходи проведуть не лише у столиці, а й ще у двох містах України: 15 травня святкування відбудеться на Хрещатику та Майдані Незалежності у центрі Києва, 18 травня — у Дніпропетровську на площі Леніна та 20 травня у Львові на проспекті Свободи (біля Оперного театру). Участь у святкуванні безкоштовна для відвідувачів. У рамках святкування Дня Європи відбудеться концерт популярної музики простонеба за участю відомих виконавців і гуртів з України та країн ЄС, та презентація Європейського містечка, у якому будуть представлені всі країни ЄС.

Європейське містечко. У Європейському містечку надаватиметься інформація про Європейський Союз після його розширення в цілому та про кожну країну зокрема. Всі посольства країн ЄС, які представлені у Києві, з ентузіазмом працювали над організацією цього заходу та підготували багато різних сюрпризів для українських громадян. Відвідувачі матимуть можливість поспілкуватися з послами європейських країн, скуштувати свіжовипечений литовський хліб, навчитися танцюва-

ти австрійський вальс, випробувати свої знання про ЄС у вікторинах і виграти подорожі до європейських країн та багато чого іншого. На додачу до всіх минулорічних заходів Європейського містечка, цього року тут буде працювати Європейська школа мов, де відвідувачі зможуть взяти короткі уроки мов усіх країн ЄС, а у Європейському кінотеатрі демонструватимуться короткометражні фільми про кожну країну ЄС. Також у Європейському містечку будуть розташовані три малі сцени, на яких десять різних театрів, музичні та акторські колективи з різних країн ЄС представлятимуть часточку культури своєї країни.

Концерт. Програму концерту складено таким чином, щоб дати уявлення про багатство і розмаїття популярної музики в Україні та країнах ЄС. На концерті виступатимуть: «ВВ» (Україна), Альона Вінницька (Україна), гурти: «Ілевен» (Нідерланди), «Камуфляж» (Німеччина), «Брейнсторм» (Латвія) та «Пареслов» (Польща).

Представництво Європейської Комісії в Україні дякує всім державам ЄС, які беруть участь у організації цього святкування, Міністерству закордонних справ України, Київській міській державній адміністрації, Дніпропетровській і Львівській міським радам, а також усім партнерам і спонсорам за їхній ентузіазм і підтримку, завдяки яким стало можливим проведення цього Дня Європи.

Чому святкується День Європи

9 травня — це день заснування Європейського Союзу. Саме у цей день міністр закордонних справ Франції Робер Шуман запропонував створити Європейське об'єднання вугілля та сталі як засіб зміцнення миру та стабільності на континенті.

Сьогодні 9 травня (День Європи) став днем-символом для громадян Європейського Союзу. Разом зі спільною валютою (євро), прапором і гімном, День Європи символізує Європейський Союз як політичну сутність. Однак День Європи — це також можливість повеселитися на заходах і фестивалях, які наближають Європу до її громадян, а народи країн ЄС — один до одного.

День Європи став символом миру та єднання. Перша половина ХХ століття бачила Європу спустошеною та розділеною двома світовими війнами, у яких Франція та Німеччина були по різні боки, які принесли жахливі людські втрати та економічний за-

непад. Європейський Союз став результатом цих подій, і ми пишаємось тим, що у другій половині ХХ століття колишні вороги можуть не лише жити разом, але і творити спільну економічно-політичну громаду, яка сьогодні стала моделлю мирної та успішної регіональної інтеграції.

Чому святкується День Європи в Україні

День Європи дасть нам можливість зближитися та краще пізнати один одного, як добрих сусідів. Він також дозволить нам дізнатися про те, скільки всього вже було зроблено Європейським Союзом і державами, що входять до нього, в Україні, та яким чином розвиватимуться наші дружні відносини у майбутньому.

Цього року ми також святкуємо розширення ЄС. Після 1 травня, коли до ЄС приєднуються 10 нових членів, Україна стане безпосереднім сусідом Європейського Союзу.

КИЇВ - 15 ТРАВНЯ
Майдан Незалежності - Хрещатик
Європейське містечко
Європейська музика

Велика культурно-розважальна програма «Європейське містечко» з 10 до 18.00.
Початок концерту на Майдані - о 17.00

ДНІПРОПЕТРОВСЬК - 18 ТРАВНЯ
Площа Леніна
Європейське містечко
Концерт
Початок - о 14.00

ЛЬВІВ - 20 ТРАВНЯ
Простіт Свободи (біля Оперні)
Європейське містечко
Концерт
Початок - о 14.00

www.delukr.cec.eu.int
Європейський Союз стає ближчим до України

В концерті беруть участь:
BrainStorm - БрейнСторм - Латвія
Camouflage - Камуфляж - Німеччина
ВВ - Україна
Альона Вінницька - Україна
Еквип (Ісландія) - Ісландія
Pareslow (Пареслов) - Польща

Організатори
Представництво Європейської Комісії в Україні
Київська державна міська адміністрація
Міністерство закордонних справ України
Міністерство внутрішніх справ України

Загальна інформація про День Європи

Організатори Дня Європи

Організатори Дня Європи: Представництво Європейської Комісії в Україні, Міністерство закордонних справ України, Київська міська державна адміністрація, Дніпропетровська та Львівська міські ради.

Технічний організатор Дня Європи: компанія «Euro RSCG New Europe».

Фінансування та підтримка Дня Європи

Фінансову підтримку Дню Європи надають: Представництво Європейської Комісії в Україні, Київська міська державна адміністрація, українські та європейські компанії: «Київстар GSM», «Western Union», «Nokia», «Coca Cola», «Sun Interbrew».

День Європи також підтримують: «Австрійські авіалінії», «Міжнародні українські авіалінії», «Avis», «Group 4», «Alter V», газета «Столичные новости», «Univest Print» та Європейський молодіжний парламент в Україні.

Медіа-партнери: «Новий канал», «Гала-радіо», «ICTV», «STB», «M1», «Європа FM», «KP Publications» і «What's On».

Повну програму заходів можна знайти на сайті:

www.delukr.cec.eu.int

«Французька весна» в Україні

3 квітня кияни могли спостерігати в центрі столиці шоу лазерних проєкцій «Скульптури зі світла» на фасаді Київської Національної музичної консерваторії. Яскраве шоу було проведене в рамках фестивалю французької культури в Україні «Французька весна», який стартував 1 квітня в Києві з вечора пам'яті танцівника Сержа Лифаря і триватиме протягом місяця у Києві, Львові, Харкові, Дніпропетровську, Донецьку та Одесі.

Він ставить за мету познайомити українську публіку з новими іменами у французькому кіно, живописі, фотографії, музиці і літературі та щільніше наблизити їх до вже відомих. Фестиваль проводиться Французьким культурним центром в Україні.

Зірка французького кіно Фанні Ардан (на фото зверху) в рамках фестивалю відкрила ретроспективний показ фільмів з її участю.

Детальніше дивись на стор. 18.

Фото: УНІАН

Фото: УНІАН

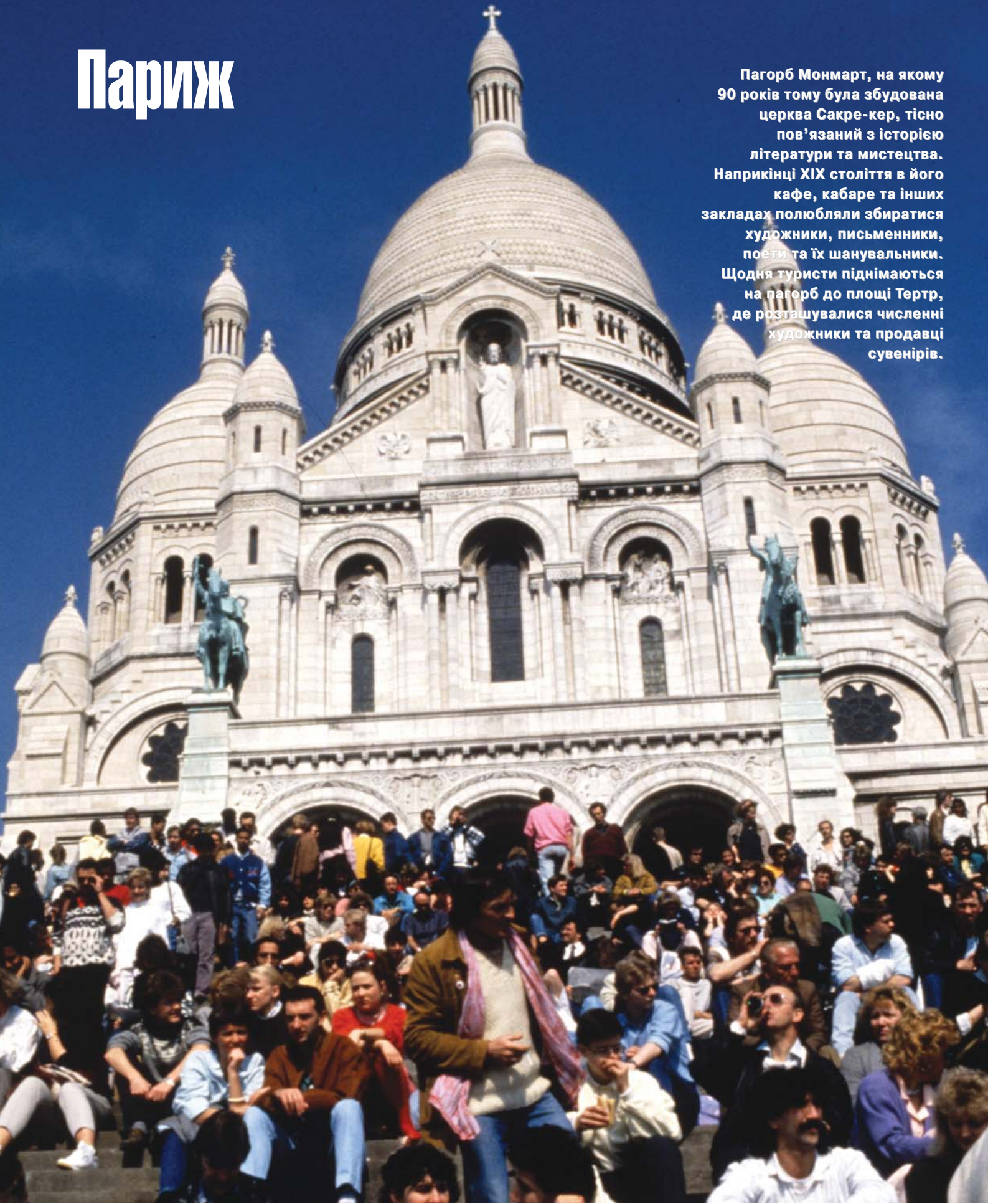

Фото УНІАН

Париж

Пагорб Монмарт, на якому 90 років тому була збудована церква Сакре-кер, тісно пов'язаний з історією літератури та мистецтва. Наприкінці ХІХ століття в його кафе, кабаре та інших закладах полюбляли збиратися художники, письменники, поети та їх шанувальники. Щодня туристи піднімаються на пагорб до площі Тертр, де розташувалися численні художники та продавці сувенірів.

Представництво Європейської Комісії в Україні
Адреса: вул. Круглоуніверситетська, 10, Київ 01024. Тел. +38044 4620010
WWW.delukr.cec.eu.int Електронна пошта: press@delukr.cec.eu.int